

Pred novim šolskim letom

Izobraževanje kadrov se prilagaja potrebam

DANES BODO NA SEJI SVETA ZA ŠOLSTVO

PREGLEDALI, KAKO SE URESNIČUJEJO NAČELA O PRENOSU PRISTOJNOSTI V STROKOVNEM ŠOLSTVU IZ OKRAJA NA OBČINSKE LJUDSKE ODBORE, ZDRUŽENJA IN USTREZNE GOSPODARSKE ORGANIZACIJE

Kranj, 23. avgusta

Jutri bo v Kranju seja Sveta za šolstvo pri OLO. Na dnevnem redu je razprava o prilaganju strokovnih šol potrebam našega gospodarstva in družbeni ureditvi. Gre za konkretno vprašanje o prenosu pristojnosti teh šol iz okrajnih okvirov na občinske ljudske odbore, gospodarska združenja ali podjetja. To smer je nakazala že posebna resolucija Zvezne ljudske skupščine in s takim načelom se je strinjal tudi Okrajni ljudski odbor na 41. seji, ko je bilo to vprašanje na dnevnem redu.

Pri tem je važna ugotovitev, da so pri vseh občinskih organih, kjer so o tem razpravljali, z velikim razumevanjem in zadovoljstvom sprejemali to načelo. Na raznih sejah Svetov za šolstvo pri OLO, na združenjih in tudi na delavskih svetih nekaterih večjih podjetij, ki bodo prevzeli take šole v svojo pristojnost, so o urejanju šol, o njihovih potrebah in perspektivah razpravljali s popolno odgovornostjo kot o sestavnem delu njihove politike in njihovega dela.

To pomeni, da so te šole s prvim dnevem teh razprav imeli za nesporno njihovo stvar. Predvsem je značilna priprava učnih načrtov in novih predmetnikov. O njih razpravljajo na gospodarskih združenjih, na delavskih samoupravnih organih in društvih. Skratka, letošnja priprava programa za te šole ni več zgolj strokovno pedagoška stvar, marveč predvsem stvar družbenih in ekonomskih potreb, stvar gospodarskih organizacij, katerim so šole tudi namenjene. To je največje zagotovilo, da se izobraževanje kadrov v resnici prilagaja stvarnim potrebam. Hkrati pa šolski sveti in drugi organi pred letošnjim šolskim letom pripravljajo o celotnem problemu strokovnega izobraževanja kadrov in sicer ne samo v ozkih mejah strokovnih šol, marveč s širšega stališča. Razpravljajo tudi o programih delavskih univerz in izobraževalnih centrov po podjetjih.

V tem smislu bo o strokovnem izobraževanju naših ljudi razpravljal jutri tudi Okrajni svet

za šolstvo in skušal najti ustrezne oblike za čimuspšeje uveljavljanje reformirane šole.

Kako izpolnjujemo načrt

Kranj, 23. avgusta

Organi okrajnega ljudskega odbora v Kranju so pripravili potrebne podatke za sejo Sveta za plan in finance, ki bo v četrtek, 25. avgusta. Razpravljali bodo o izpolnjevanju gospodarskega načrta v našem okraju. Tako je predvidena razprava o finančnem stanju OLO in ObLO ob zaključku letošnjega prvega polletja, za tem poročilo in razprava o izpolnjevanju proizvodnih nalog po količini v gospodarskih organizacijah kakor to predvidevajo postavljeni gospodarski načrti, o izpolnjevanju izvoza, o zaposlovanju in podobno. Prav tako je na dnevnem redu seje predlog o načinu dajanja posojila uslužbencem OLO za gradnjo stanovanj, predlog o kreditu v višini 15 milijonov dinarjev Tovarni hladilnih naprav v Skofji Loki in druge zadeve.

Prireditve, kakršne so se v zadnjih letih na Gorenjskem že precej uveljavile (Kravji bal in Kmečka oheet v Bohinju, Ovčarski bal na Jezerskim in Pastirski rej v Planici), so za turizem nedvomno velikega pomena, saj privabijo veliko domačih in tujih turistov, ki si z zanimanjem ogledajo bogastvo gorenjskih narodnih noš in običajev, ki v poslednjih letih vse hitreje izgirajo. In prav zato, da tudi znanec ohrani vsaj delček življenja naših prednikov, so te prireditve še pomembnejše. — Na sliki je prizor iz Pastirskega reja, ki je bil v nedeljo ob vznožju 125-metrške skakalnice v Planici. Na prireditvi, ki prikazuje spomladanski odhod živine v planino in jesenski prihod živine iz planine ter številne običaje in narodne plesse v zvezi s tema dvema pastirskima praznikoma v Ratečah, so nastopali najstarejši Ratečani in Ratečanke v narodnih nošah, tudi po 80 in 90 let stari, ki so ta pastirski praznik še sami doživljali (Foto Triler)

Priprave za izdelavo petletnega načrta

Uveljavljanje občinskih organov

Tudi zbornice posameznih dejavnosti izdelujejo perspektivne načrte v sodelovanju z občinami

Do konca avgusta bi morale vse gospodarske organizacije izdelati in na samoupravnih organih tudi prediskutirati predlog gospodarskega načrta za prihodnjih pet let. To delo je sedaj v polnem teku in na okrajnem Zavodu za gospodarsko planiranje so že prejeli prve predloge podjetij. Ne glede na to, kako bodo podjetja uspešno izdelali te predloge v določenem roku, ki je bil v resnici dokaj kratek, je

treba reči, da je ob letošnjem izdelovanju petletnega načrta vendarle bistvena sprememba. Veliko vlogo pri izdelavi in vklajevanju plana imajo občinski organi. Vsi predlogi, ki jih pošiljajo podjetja na okraj, gredo hkrati tudi občinam. Tako vzporedno z Okrajnim zavodom za plan tudi v občinah zbirajo predloge podjetij iz svojega območja. Zato bodo to pot lahko v okviru občin tudi razpravljali

in soodločali o celotnem usmerjanju gospodarske politike v njihovih komunah. V ta namen bodo okrajni organi pošiljali tudi vse zbrane podatke in elaborate z ustreznimi dopolnitvami in sistematičnimi podatki občinskimi organom.

Posamezne občine so že ustanovile tudi posebne komisije za določeno dejavnost, ki bodo zbirale in pretresale skupne predloge za gospodarski razvoj v prihodnjih petih letih. Zlasti je po občinskih predvidena široka razprava o komunalni in gradbeni dejavnosti. Hkrati po občinah zaključujejo z zbiranjem podatkov in predlogov o razvoju trgovinske, obrtne in gostinske dejavnosti. Seveda v tesnem sodelovanju s tovrstnimi okrajnimi zbornicami, ki prav tako tokrat ne bodo izdelovale teh načrtov ločeno, marveč skupno z občinskimi organi. Tako se pri sedanjem delu v pripravah za petletni načrt močno uveljavljajo občinski organi. — I. e.

Prva sončna peč v Jugoslaviji

Po daljših pripravah je začela v ponedeljek na hribu Bernardin nad Piranom obratovati prva jugoslovanska sončna peč, ki bo služila za taljenje rud, pri čemer so potrebne velike temperature. Po dvehletnih konstrukcijskih pripravah v okviru dejavnosti Metalurškega instituta Ljubljanske Univerze so pri ponedeljkovem poskusu dosegli v peči temperaturo 3000 stopinj Celzija.

Servisna služba stanovanjskih skupnosti v Kranju

Samo popoldne ne zmorejo

Servisna služba stanovanjskih skupnosti v Kranju, ki je bila ustanovljena aprila letos, se je že zelo uveljavila. Že do sredine junija je imela za okoli 1.370.000 dinarjev opravljenih uslug. — Toda delo je bilo doslej zelo težko, ker niso imeli prostorov. V kratkem pa bodo odprli nove prostore, ki so jih za bore 200.000 dinarjev preuredili v Tavčarjevi ulici 45. Tam bo delavnica za kleparsko in ključavničarsko dejavnost, delavnica za pleskarstvo in steklarstvo ter delavnica za mizarstvo ter ustrezne pritlikline in sanitarije. Seveda bodo opravljali tudi druge vrste uslug kot na primer elektroinstalaterska, vodoinstalaterska, krovna in druga dela.

Največ naročnikov imajo iz območja stanovanjske skupnosti Center, in sicer okroglo 35 odstotkov po vrednosti od vse dosedanje dejavnosti. Toda vedno več je naročnikov tudi iz območij: Primskovo, Gorenja Sava in Zlato polje, pa tudi iz Stražišča in Vodovodnega stolpa, dasi so v teh območjih nekatere stanovanjske skupnosti imele posamezne vrste uslužnostnih dejavnosti že urejene. V praksi se namreč postopoma oblikuje ugotovitev, da posamezne obrtne dejavnosti niso rentabilne za ožji obseg. Servisna služba stanovanjskih skupnosti je med drugim prav zato lahko dokaj cenejša od ostalih, zlasti pa od obrtniških podjetij. Zato ni čudno, da se te službe že poslužujejo tudi privatni stanovalci nasploh in ne samo hišni sveti oziroma stanovanjske skupnosti.

Toda dosedanje poslovanje tega servisa je samo v popoldanskem urah s honorarnimi delavci. Skupno je kakih 20 delavcev, ki se po navodilih servisa v popoldanskih urah porazgubijo na vse strani Kranja. Toda samo s honorarnimi delavci v popoldanskem urah ne zmorejo več tolikih naročil. Zlasti prosilci za

Zadnje vesti

DOMA...

BEOGRAD, 23. avgusta — Na beograjskem sejmišču so davi ob 9. uri slovesno odprli IV. mednarodni sejem tehnike in razstavo jedrske energije. Na sejm razstavlja 420 domačih in 709 tujih razstavljavcev iz 25 držav. Na slavnostnem začetku so bili med drugimi navzoči tudi predsednik Zvezne ljudske skupščine Peter Stambolič, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković, član Izvršnega sveta Marjan Breclj in člani diplomatskega zbora. Sejem tehnike bo trajal do 2., razstava jedrske energije pa do 18. septembra.

... IN PO SVETU

SAN JOSE, 23. avgusta — AFP poroča, da bo svet ministrov za zunanje zadeve Organizacije ameriških držav začel danes v San Joseju obravnavati spor med Združenimi državami Amerike in Kubo. Razprava bo potekala na podlagi ameriškega predloga o boju zoper nevarnost vmešavanja drugih držav v zadeve ameriških držav. — Kuba pa je obtožila ameriško vlado, da izvaja gospodarski pritisk, o katerem so že razpravljali na zasedanju Varnostnega sveta.

V Kranju se je začel seminar

O nagrajevanju po delovnem učinku v bankah

Kranj, 23. avgusta

V prostorih STTS v Kranju se je danes zjutraj pričel seminar o nagrajevanju po učinku v bankah za vse centrale Narodne banke FLRJ, ki bo trajal do sobote, 27. avgusta. Udeležilo se ga je preko 30 predstavnikov central NB iz vse Jugoslavije, organizirala pa sta ga centrala NB za Slovenijo skupaj z Zavodom za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela Kranj.

venijo), računajo pa, da bodo v septembru letos že vse podružnice v Sloveniji vsaj z delom uslužbencev prešle na obračunavanje po učinku. V prihodnje bo treba v bankah uvesti tak sistem nagrajevanja, da bodo vsi dohodki vseh uslužbencev v celoti odvisni od delovnega učinka. Za to pa bo treba z analitsko oceno delovnih mest ugotoviti realna merila za nagrajevanje, realne časovne normative za vsa dela.

Na seminarju sta nato danes predavala Ilja Jurančič o nagrajevanju po delovnem učinku v bankah in Janko Rozman o si-

stemu ekonomskih enot v gospodarskih organizacijah. V sredo, četrtek in petek bodo na sporedu še tale predavanja: Principi nagrajevanja v gospodarskih organizacijah (Roman Albreht), Metodologija normiranja bančnih poslov (Ilja Jurančič in Martin Lorbar), Principi nagrajevanja po delovnem učinku v bankah (Franc Vrabc in Ilja Jurančič) in Utrjevanje realne sistematičnosti in plačnega fonda (Franc Vrabc). Praktični del seminarja bo v podružnici NB v Kranju.

Seminar o delovnem učinku v bankah je že drugi iz serije, ki jih prireja centrala NB za Slovenijo in Zavod za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela v Kranju. Prvi seminar je bil za podružnice NB LRS, sedanjji je za centrale NB FLRJ, naslednji bo za komunalne banke LRS in nato še za komunalne banke FLRJ. Vsi seminarji so v Kranju. — I.

Uvodno besedo na seminarju je danes imel Marjan Masterl, predsednik medbančne komisije za proučevanje nagrajevanja po učinku LRS, ki je dejal, da mora biti ta seminar skromen doprinos k kar najhitrejšemu in uspešnejšemu prehodu iz sedanjnjega plačnega sistema v sistem nagrajevanja po delovnem učinku. Nagrajevanje po učinku je zdaj v Sloveniji uvedeno že v štirih organizacijskih enotah (v podružnici NB Kranj, v podružnici 600-12 v Ljubljani, v tiskarni centrale NB za Slovenijo in v boleritu centrale NB za Slo-

Korenina iz Semperita

SEMPERIT!

To ime je v kartoteki nekdanje policije za časa protifjudskih režimov pomenilo gnezdo upora, središče revolucionarjev, zbirališče nevarnih ljudi, »Leskovškove bande«. Organizator vsega tega pa je bila tamkajšnja celica komunistov, prva taka organizacija v Kranju.

Korenine Semperita (sedanja Sava) so seveda vodile v vse druge kolektive in v delavska predmestja. Med prvimi komunisti je bil tudi Stane Toplak, ki prav te dni skromno in neopazno praznuje svojo petdesetletnico. Ze 1933. leta so ga delavci Semperita izvolili za delavskega zapnika, leto kasneje pa je bil že sprejet med komuniste. Samo 7 jih je bilo. Stane je z vso vztrajnostjo, odgovornostjo in predanostjo sodeloval v vseh napred-

nih delavskih organizacijah. Bil je član rdeče organizacije, obratni zaupnik, član Svobode in Vzajemnosti, kjer se je udeleževal ne le kot tajnik, marveč kot aktiven igralec, pevec... Prav tako je bil član naprednih sindikalnih in strokovnih organizacij ter povsod s konkretnim delom v stikih z ljudmi in delavci v organizacijah in društvi uveljavljala načela in naloge, ki mu jih je dajala Partija.

Tak je bil Toplak tudi ob dnevi okupacije. Zato se je moral že junija 1911 umakniti v ilegalno. Z veliko vnemo je sodeloval na raznih sestankih in pripravah za ljudsko vstajo. Ves srecen je organiziral prvo kranjsko četo in bil tudi njen komisar. Toda že drugo jutro, ko so od poboja štoriča odjeknile zaprisege borcev iz 65 grl, so bili obkoljeni. Z malo skupino se je Stane prebil iz obroča, toda že naslednji dan so ga pri Jezerskem prijeli. Skoraj dva meseca so ga mučili v begunjskih zaporih in izsiljevali izjave. Vedeli so, da so Toplaku znane vse sovražniške nacetze okrog Kranja. Toda Stanetova usta so se ob vsakem izsiljevanju samo stisnila, zobje so škri-

pali od bolečin, po licu so tekle znojne srage toda — besede ni bilo.

Razočarani ob popolnem neuspehu z »zasliševanjem« so ga poslali v Mauthausen, kjer je Toplak v »štrafkompaniji« prav s trdno vero v življenje in končno zmago pravice, kljuboval vsem grozotam.

Prav tako kot pred tridesetimi leti v Semperitu, je Toplak tudi danes še zmeraj delaven, skromen, tih in neumoren graditelj boljše bodočnosti. Takega poznajo delavci tovarne Oven v Kranju, kjer je že dolga leta direktor, prebivalec njegovega terena na Zlatem polju, kjer je še zmeraj vnet politični organizator, takega ga poznajo v občinskem in okrajnem političnem aktivu, v organizacijah ZB in drugod. Kot takemu, kot neusahljivi korenini starega komunista, mu ob tej priložnosti čestitajo številni tovariši iz predvojnega ilegalnega dela, iz internacije in povojne dejavnosti. Tem čestitkam se pridružuje tudi naša redakcija.

Razgovor s predsednikom sindikata ČP Gorenjski tisk

VSE JE PRIPRAVLJENO

Več kot 500 novih obrazov iz vse Slovenije se bo jutri, 25. avgusta, zbralo v Kranju. Pričele se bodo XIII. letne športne igre, nad katerimi je prevzel pokroviteljstvo predsednik OLO Kranj, tov. Vinko Hafner. Grafičarji iz vseh slovenskih grafičnih podjetij, 14 po številu, bodo kot vsako leto pomerili svoje moči v velikem športnem srečanju. — Kranjski športni objekti bodo v dneh od 25. do 28. avgusta polni nogometašev, atletov, odbojkašev, strelcev, plavalcev, pinkponkašev in kegjačev.

Sindikalna organizacija v ČP Gorenjski tisk se kot organizator tega praznika grafičarjev že dalj časa marljivo

priljublja, da bo v dneh tekmovalstva vse najboljše in najsvetanejše urejeno. Prosili smo predsednika omenjenega sindikata, tov. Matijo Cerneca, naj nam še on pove nekaj besed o tekmovalstvu in o zadnjih pripravah nanj.

»Grafične športne igre so doslej organizirali le v večjih mestih kot so Ljubljana, Celje, Maribor. Dejstvo, da se bodo le-te letos prvič odigrale v Kranju, dovolj zgovorno priča, da je grafična industrija napravila v Kranju korak naprej, vsekakor pa je to afirmacija naše tiskarne v republiškem in državnem merilu. Rekordna udeležba na teh igrah — saj je prejšnja leta tekmovalo le okrog 300 tek-

movalcev, kaže, da grafična industrija v sklopu vsega napredka napreduje strokovno in številno,« nam je dejal tovariš Cerne.

»Kako pa je glede športnih igrišč?«

»Pri organizaciji tekmovalstva nam v veliki meri pomagajo športne podzveze, ki so oskrbele tudi vsa igrišča. — V atletiki in nogometu bodo tekmovalja na igriščih Triglava in Mladosti, v odbojki v Savskem logu in na igrišču Gumarške šole, namizni tenis se bo odvijal v Sindikalnem domu in na osemletki Simon Jenko, šah prav tako v Sindikalnem domu, plavanje na Mestnem kopalnišču in strelja-

nje v dvorani Zadrúžnega doma na Primskovem. Vsekakor bi bilo vsem ljubno, če bi bila nekatera tekmovalja že na novem športnem igrišču, vendar se bodo tekmovalci kljub temu povsod potrudili po svojih najboljših močeh.«

»V katerih disciplinah bodo nastopili člani vašega sindikata?«

»Člani našega podjetja bodo prvi sodelovali v vseh športnih panogah. To vsekakor kaže na veliko športno dejavnost v našem kolektivu. Le-ta je še prav posebno potrebna za vse grafičarje, saj imajo pri svojem delu vsakodnevne opravke s škodljivimi snovmi, predvsem s svincem.«

Počakajmo še nekaj dni. V nedeljo ob 15. uri, ob zaključku iger, bodo vsi nastopajoči in gledalci seznanjeni s potekom in z rezultati finalnega dela tekmovalja.

M. F.

Odslej „Domovi igre in dela“

V četrtek, 18. avgusta, je imel Svet za šolstvo ObLO Kranj sestanek, na katerem so govorili o nekaterih važnih spremembah in zadevah otroških vrtec v Kranju. Sestanka so se udeležile tudi vse upravnice kranjskih otroških ustanov. Ker stanje in nastale spremembe v otroških vrtech občane izredno zanimajo, po-

vzamemo najvažnejše ugotovitve s tega sestanka in prejšnjih razprav.

S pričetkom šolskega leta bo v mestu 5 vrtec in sicer: Huje-Planina, na Primskovem, Tugo Vidmar na Cesti JLA, Za vodovodnim stolpom in na Levstikovi 6. Slednjega prav sedaj adaptirajo iz stanovanjske hiše in bo

služil stanovanjski skupnosti Zlato polje. V dosedanem »Domu šolske mladine« (pri Peterlinu) ne bo več otroškega vrta, temveč le začasna pomožna kuhinja za vrtec Tugo Vidmar, dokler pri tem vrtec ne bodo urebili prostora za kuhinjo in jedilnico, ki bo tako velika, da se bodo lahko v njej hranili otroci iz vseh vrtec mesta, pa tudi tisti, ki v domovih ne bodo imeli oskrbe, pa bi se iz kakršnihkoli razlogov v njih radi hranili. Narčni za adaptacijo so že gotovi in računajo, da bodo že letos pričeli z delom.

Vrtec bi nujno potrebovali tudi v Stražišču, saj čaka nanj 200 otrok, vendar za sedaj še ni ustreznih prostorov.

Ti zavodi s samostojnim financiranjem bodo služili predšolskim in šolskim otrokom in jih bodo upravljale stanovanjske skupnosti. Vsi bodo imeli skupen naziv »Dom igre in dela«.

-an

OBISKALI SO MUZEJ TALCEV

V četrtek so udeleženci V. zlet Zveze tabornikov Slovenije obiskali Begunje in Drago, kjer so si ogledali muzej talcev, preurejen iz nekdanjih kaznilnic, in grobove talcev.

Z zletnega prostora ob Sobčevem bajerju je odšlo skoraj 500 tabornikov iz vseh krajev. Na grobovih talcev v Dragi so taborniki priredili majhno svečanost. Koprčani so zapeli nekaj revolucionarnih pesmi, nato pa je spregovoril nekdanji komandant Prešernove brigade, tovariš major Prezelj. Pripovedoval je o borbah na Gorenjskem ter o

osvoboditvi 700 ujetnikov iz porov begunjske kaznilnice. Po muzeju talcev je tabornike vodila tovarišica Ivanka Sorli, ki je bila tudi sama zaprtja v Begunjah.

Taborniki so se s tem spet odločili spomniti tistih, ki so žrtvovali svoja življenja za naše boljše življenje.

Dan pred tem so bili po vseh naseljih tabornikov veliki taborniki ognji z naslovom »Gorenjska v borbi in izgradnji«, kjer so govorili znani borci iz NOB.

2-r

Delo mladih

Živahne priprave LM na Jesenicah

Jesenice — Tovarniški komite Ljudske mladine Slovenije v Železarni Jesenice bo konec oktobra pripravil republiško posvetovanje mladih kovinarjev in metalurgov Slovenije, kjer bodo predvsem razpravljali o vlogi mladih ljudi v samoupravljanju in o delu Ljudske mladine v gospodarskih organizacijah. Obenem bo tu tudi posvetovanje o vlogi Kluba mladih proizvajalcev v gospodarskih organizacijah.

JESENICE — Na zadnji seji sekretariata Ljudske mladine Slovenije so razpravljali o sodelovanju med našo in koroško mladino. Tu so govorili predvsem o sodelovanju na kulturnem in športnem področju, kakor tudi o morebitnem srečanju gorenjske, primorske in koroške mladine.

Jesenice — Te dni je bil na Jesenicah sestanek o 10. jubileju

nem mladinskega festivala, ki bo posvečen 20-letnici revolucije in Dnevu mladosti. Festival bo leto presegel okvire jeseniške občine, saj bo tu srečanje mladine iz vse Gorenjske in po vsej verjetnosti tudi republiška revija mladinskih odrov.

Neutrudljivi mladi tehnik

JESENICE — Z delom ljudske tehnike po šolah vsekakor v kranjskem okraju prednjači jeseniška občina. Zasluge za to ima občinski odbor LT Jesenice, ki se nenehno trudi, da bi svojo dejavnost kar najbolj razširil med šolsko mladino. Če pogledamo dejavnost Ljudske tehnike na posameznih šolah, lahko ugotovimo, da se prav na vseh šolah ukvarjajo s to ali z ono zvrstjo Ljudske tehnike.

Z delom v modelarskih, filmskih, radijskih in avtomotokrožkih pa so učenci nadaljevali tudi med počitnicami.

V okviru občinskega praznika so mladi tehnik jeseniške občine pripravili razstavo Ljudske tehnike. Razstavo si je ogledal tudi predsednik Ljudske tehnike Jugoslavije Frane Leskošek-Lu-

ka, ki se je o njihovem delu najpohvalneje izrazil.

-an

Povečana motorizacija

Kranj — Motorizacija v naših krajih je iz dneva v dan večja. Zlasti v zadnjem letu le-ta skokovito raste, tako da bo kmalu po naših mestih nastalo resno vprašanje parkirnih prostorov, garaž, servisov itd. Pogledimo samo nekatere številke, ki so jih zabeležili v Kranju. V letu 1957 je imel Kranj 230 vseh vozil. V letu 1959 je 1190, letos pa je bilo do 20. avgusta registriranih že 1350 vozil. Samo lani so v Kranju registrirali nad 100 vozil. — Računajo, da bo do konca leta zabeleženih 2000 motornih vozil. Tako bo imel vsak 10 meščan že motorno vozilo.

PRAVNI NASVETI

Vprašanje — Pred leti ste kupili stanovanje od F. Z. Zanima vas ali ste kot kupec stanovanja upravičen tudi do zemljišča.

Odgovor — Glede uporabe zemljišča bi se morali dogovoriti že ob sklenitvi kupne pogodbe. V skladu s 7. členom Zakona o lastnini na delih stavb (Uradni list FLRJ, št. 16/59) pa uporabljajo stavbno parcelo lastniki za to, kar je namenjena.

P. I. Bled
Vprašanje — Zanima vas ali se odškodnina smatra kot stanovanjska najemnina.

Odgovor — V skladu z zakonom o stanovanjskih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 16/59) je odškodnina za vrt ločena od najemnine za stanovanje.

O. Z. Jesenice
Vprašanje — Ker morate odslužiti vojaški rok, vas zanima ali lahko postanete rezervni oficir z ozirom na to, da imate dopolnjeno osemletko.

Odgovor — V skladu s 75. členom Zakona o narodni obrambi (Uradni list FLRJ, št. 30/55), če pokažete sposobnost med služanjem vojaškega roka, da ste spo-

sobni postati oficir, vas komanda lahko pošlje v šolo za rezervne oficirje.

L. F. Bohinj
Vprašanje — Zivite skupaj s starši, ostali bratje so se že osamosvojili in so dobili svoj delež iz premoženja. Zanima vas ali so še upravičeni do dedovanja, če bi umrl vaš oče brez oporoke.

Odgovor — Če so bratje in sestre že dedno odpravljeni, niso upravičeni do dedovanja v skladu z zakonom o dedovanju (Ur. list FLRJ, št. 20/55).

L. F. Skofja Loka
Vprašanje — Ste invalid I. stopnje. Bolezen se vam je toliko poslabšala, da potrebujete pomoč.

Odgovor — V skladu s 82. členom Zakona o invalidskem zavarovanju (Uradni list FLRJ, št. 49/58), če zdravniška komisija ugotovi, da vam je potrebna pomoč, ste upravičeni do dodatka za pomoč in postrežbo.

O. L. Radovljica
Vprašanje — V jeseni se namravate vpisati na univerzo. —

Zanima vas ali oziroma kako bi dobili stipendijo.

Odgovor — Zasludite v dnevnem tisku objave, ker se morajo stipendije dodeljevati v skladu s 29. členom Zakona o stipendijah (Uradni list FLRJ, št. 32/55) preko razpisa in mora biti objavljen tako, da je javnost obveščena vsaj 30 dni pred izbiro stipendistov.

K. Z. Kranj
Vprašanje — Dokončali ste gimnazijo, zanima vas ali velja za vas enoletni vojaški rok.

Odgovor — Da. V skladu s točko 3. odstavek a) 71. člena Zakona o narodni obrambi — (FLRJ, št. 30/55), če dokončate vojaško šolo in napravite izpit za podporočnika.

Z. P. Skofja Loka
Vprašanje — Zanima vas, kolik je najmanjši znesek, ki prizna za invalidnost.

Odgovor — V skladu s točko 2. člena 24. Zakona o invalidskem zavarovanju (Uradni list FLRJ, št. 49/58) je osnova za pridobitev invalidskega zavarovanja okvara na telesu 30%.

AJDA ZE CVETE IN DOBRO MEDI

Prva ajda na Gorenjskem je s svojim cvetjem že spremenila številne parcele v bele poljane. Zadnja izboljšava vremena pa na rast ajde še posebno ugodno vpliva. Če bo vreme še naprej tako naklonjeno, kmetovalci pričakujejo zelo lep pridelek, vendar ne tolikšnega kot lani, ko je ajda ponekod zrastle tudi do višine 1 metra.

Dobre letine se vesele tudi čebelarji, ker pričakujejo najboljši pridelek medu.

NA JAVORNIKU NOV ŽELEZNIŠKI TIR

Jesenice — Pred dnevi so na Javorniku začeli urejati traso za nov železniški tir, ki bo oddaljen le dobre tri metre od glavnega vhoda v valjarno Javornik. Spričo velikega prometa pri tem vohodu sodimo, da bo z ureditvijo novega tira nevarnost za ljudi večja, kajti spredaj bo tam, kjer je bila pred kratkim kopalnica. Ta nevarnost bo odstranjena takrat, ko bodo uredili tudi nov vhod v valjarno. Zato bi kazalo s tem pohiteti.

IZPITI ZA PROMETNO ZNAČKO

Na osemletki »Javornik« na Koroški Beli je ob zaključku letošnje kolesarske akcije »Na cesti nis! sam« polagalo izpite za prometno značko II. in III. stopnje. 518 pionirjev in pionirk. Za III. stopnjo je opravilo izpite 377 pionirjev, za II. stopnjo pa 141, od tega 107 pionirk in 270 pionirjev. Le nekoliko manj aktivne pa so bile v tej kategoriji ostale šole na podeželju, najslabše pa v samem centru Jesenic.

VI VPRAŠUJETE - MI ODGOVARJAMO

KOLIKO LAHKO NESEM ČEZ MEJO?

Bratec z Jezerskega
Koliko blaga in kakšne vrste ter v kolikšni vrednosti bodo lahko nosili čez mejo po sporazumu o maloobmejnem prometu, ki je začel veljati pred kratkim?

Odgovor
Kot smo se pozanimali na oddelku za notranje zadeve lahko vsak koristnik propustnice o maloobmejnem prometu prinese čez mejo mesečno blago v vrednosti do 3.500 dinarjev, medtem ko lahko avstrijski državljani nesejo čez mejo mesečno blago v vrednosti do 10.000 šilingov. Vse koristnike propustnic za maloobmejni promet hkrati obveščamo, da se začasni neuradni seznanji o materialu, ki ga lahko nesejo čez mejo nahajajo na občinskih ljudskih odborih, ki so v tem obmejnem pasu. Na oddelku za notranje zadeve v Kranju so doslej že izdali nekaj propustnic in so jih avstrijske oblasti že vidirale, tako da so jih koristniki že dobili.

ALI LAHKO DOBIM PROPUSTNICO ZA MALOOBMEJNI PROMET?

K. A. iz Zgor. Bele
V zvezi z objavljanim v radiu in dnevnem časopisu o maloobmejnem prometu z Avstrijo me zanima, če lahko dobim propustnico, čeprav sem oddaljen od državne meje 30 kilometrov.

Odgovor
Na oddelku za notranje zadeve v Kranju so nam povedali, da do stalne obmejne propustnice niste upravičeni, ker ste izven pasu, ki je določen za maloobmejni promet med vladama Jugoslavije in Avstrije. Lahko pa potujete z rednim poimnim listom.

ALI JE VOZNIŠKI IZPIT VELJAVEN?

K. A. iz Zgor. Bele
Od 1. maja do 1. julija letos sem bil z XII. gorenjskega MDB »Jože Janežič« na avtomobilski cesti. Tam sem razen kinooperaterskega tečaja obiskoval tudi avto-moto tečaj in sicer za A kategorijo, kjer sem opravil tudi voziški izpit. Zanima me ali sem upravičen do voziškega dovoljenja, ali moram tu ponovno polagati izpit.

Odgovor
Po predpisih je določeno, da voziški izpit za motorna vozila, ki ste ga opravili na avtomobilski cesti ne velja. Če hočete dobiti voziško dovoljenje morate izpit ponovno opraviti pri prometnem odseku oddelka za notranje zadeve v Kranju.

Reporterjev zapis iz Kranjske gore

Pod Prisojnikom je živahno

KRANJSKA GORA - NADMORSKA VISINA 810 m
Ko stopiš pred Razorjem iz avtobusa, se ti odpre lep pogled na Prisojnik - Prisojnik mu pravi domačini - in na okoliške strme vrhove, pogosto zavite v meglo in oblake. Vidna tabla na steni ob provizorični bencinski črpalki ti pove, da je do Vršiča po cesti 12 km, do žičnice na Vitranc pa 10 minut. Žičnica vozi vsak dan od 9. do 17. ure. Tudi to piše na tabli. Ne piše pa, da se žičnica včasih tudi pokvari in ne vozi ves dan...

To mi je pripovedoval znanec, ki sem ga srečal v Razorju. Nedelja v avgustu letos, datum ni važen, važno pa je, da je bilo v Kranjski gori, zlasti pri žičnici, zelo zelo veliko turistov - največ Italijanov - ki so se hoteli povzpeli na 1597 m visok vrh. Pa ni šlo. Nekaj se je zataknilo, nikogar ni bilo, ki bi popravil... Zakaj?

Organizacija ni najboljša, mi je razlagal znanec. Zakaj ne zaposlijo nekaj strokovnjakov, ki bi lahko kakšno manjšo okvaro tudi sami popravili? Potem žičnica ne bi ves dan stala, potem bi številni tuji lahko odšli na Vitranc, videli bi več in doma bi lahko prijateljem več povedali ne le o naših prirodnih lepotah - o tem je težko govoriti drugače kot dobro - pač pa tudi o dobri organizaciji, o solidnem

sprejemu, skratka o tem, da je za turista pri nas dobro poskrbljeno.

KADARKOLI POTUJEM PO NASIH KRAJIH, vedno - žal - razen izrednih lepot, ki so prava paša za oči, ki človeka navdajo z nekim skritim zadovoljstvom, razen razmeroma dobrih hotelskih kapacitet, dobrih in lepih cest, skoraj povsod še kar dobre postrežbe in tudi propagande, razen vsega tega ugotavljam tudi kar redno - skoraj že tradicionalno - pomanjkanje poslušanja naših ljudi za številne drobne probleme, katerih vzrok niso ne finančna sredstva ne pomanjkanje kadrov ali kapacitet, pač pa le pomanjkanje malo več dobre volje, včasih malo več poštvalnosti, smisla za lepo, pravilno, za tisto, kar človek - turist pričakuje od nekega hotela ali nekega kraja, kjer se je - recimo - odločil preživeti svoj letni dopust. To manjka našim ljudem, to ugotavljamo iz dneva v dan.

Trenutno edini hotel v Kranjski gori je Razor. Turist, ki pride prvič sem, ga kaj težko najde. Menda edina propagandna deska zanj je ob železniški postaji. Stavba sama ni tako markantna, da bi ti takoj padla v oči, že obledel napis je na steni tako neopazno neviden, da se sprašuješ, če je sploh možno, da ga prehodni turist opazi, nov napis - zelo lep, s črnimi črkami na rumenem ozadju, pa počiva med staro šaro zadaj na dverišču!!

Za postrežbo v tem največjem gostinskem objektu v znanem turističnem kraju pod prepadni-

lo kavnoro in kino dvorano - lokacija je predvidena v bližini motela, ki ga letos gradijo, predračunska investicijska vsota pa znaša 200 milijonov dinarjev, novo bencinsko črpalko, parkirni prostor ob žičnici, zdravstveni dom, samopostrežno trgovino in drugo. Vse to je predvideno z novim petletnim perspektivnim planom, ki bo - po dosedanjih informacijah - precej pripomogel prav k nadaljnjemu hitrejšemu razvoju turizma v Zgornjesavski dolini. Res je namreč, da so tu prav materialne osnove za razvoj turizma še precej slabe, medtem ko vsi drugi pogoji so - ne le za leto, pač pa morda prvenstveno za zimsko sezono. Kranjska gora naj bi se razvila v izraziti zimski turistični smučarski center, saj ima za to res vse pogoje.

KAKO JE Z OBISKOM LETOS? sem spraševal že na Jesenicah in povedali so mi, da je kljub slabemu vremenu domačih in tujih turistov kar precej, več, kot so pričakovali. V juliju in avgustu so vse prenočninske kapacitete v hotelih in pri privatnikih skoraj popolnoma zasedene in ker je bilo dovolj gostov tudi pozimi, zdaj že upravičeno lahko pričakujejo ob koncu leta uspešen finančni rezultat od turizma. Precej si obehtajo tudi od uvedbe maloobmejneg prometa z Avstrijo.

V recepciji pri hotelu Razor so mi povedali, da je v Kranjski gori letos več gostov kot lani, da pa število nočitev ni poraslo enakomerno s številom turistov, ker je precej takih, ki se tu za-

jih gostov, v juliju letos pa so zabeležili 9412 nočitev 958 domačih gostov in 291 nočitev 63 tujih gostov v privatnih sobah. Lani do konca junija so v Kranjski gori imeli 18.178 vseh nočitev, od tega 1286 nočitev tujih turistov, letos do konca junija pa so zabeležili 23.873 nočitev, od tega 2172 nočitev tujih gostov.

Kranjska gora je torej v teden dni s turisti v glavnem polno zasedena, bolj, kot bi bilo pričakovati z ozirom na ne najboljše vremenske pogoje. To nam potrjuje tudi samo kratek sprehod skozi naselje: na vsakem

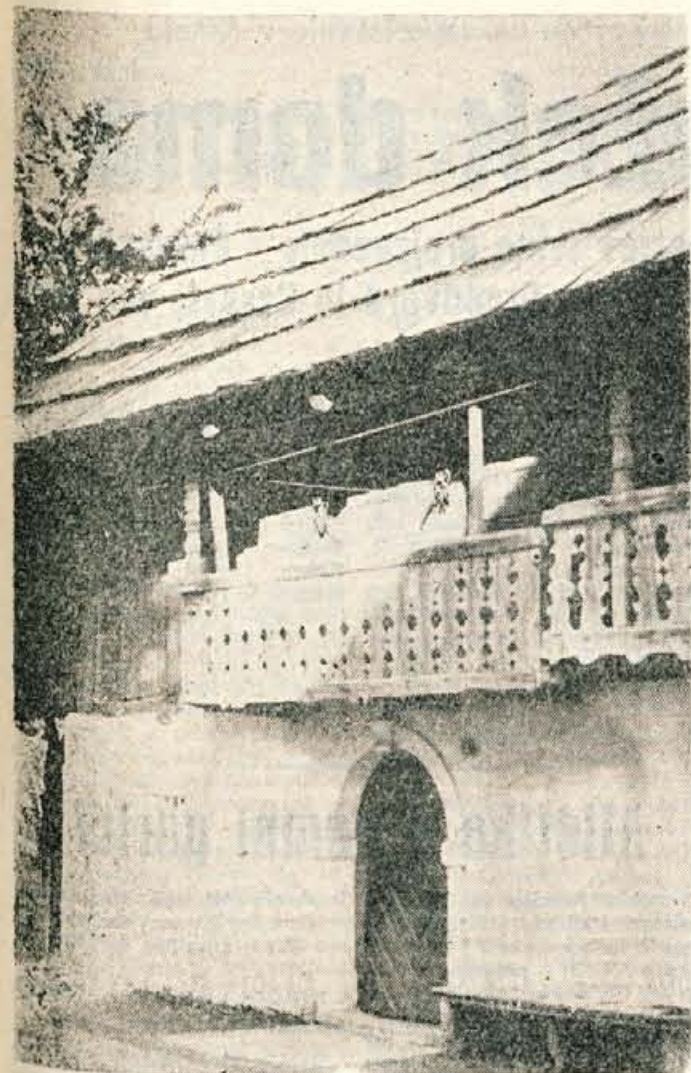

Gneča na »tržnici« pod koštanjem v Kranjski gori

koraku turisti, ki govorijo najrazličnejše jezike, pa avtomobil, tudi z najrazličnejšimi tablicami. Nekaj jih je pred hotelom, druge opazimo po vrtovih in dvoriščih privatnih hiš, tretji spet zavijejo pred bencinsko črpalko na levo - na Vršič ali pa morda samo do slabe tri kilometre oddaljene Erike. Skratka: v kratkem popoldnevu v Kranjski gori sem ugotovil predvsem eno: živahno, zelo živahno. Tudi ples imajo vsako soboto in nedeljo zvečer v restavraciji pri Slavcu - kljub skromnim pogojem.

KRANJSKA GORA DANES - in Kranjska gora čez, recimo, pet let. Takrat bo drugače, takrat bo več turistov, ker bo boljše kapacitete, ker bo zanje boljše poskrbljeno. Nekaj tega bo šlo na račun stare vaške idilike, vendar ne bodimo sentimentalni in upajmo, da res samo - nekaj. Kranjska gora se bo razvijala v vse bolj poznan turistični kraj, obenem pa naj bi ohranila tudi svoje stare posebnosti, tipično gorensko alpsko obliko naselja in hiš, kajti prav to bo le v korist nadaljnjemu razvoju in popularizaciji tega kraja.

A. Triler

Ena najstarejših hiš v Kranjski gori, ki je kot kulturni spomenik zaščiten - Značilni alpski tip kmečke hiše

Ob krajevnem prazniku v Ljubnem

„Povej, da sem padel kot partizan!“

Na spomeniku ni njegovega imena... 37 fantov in mož je umrlo za svobodo in si priborilo mesto na spomeniku, ki že 14 let stoji nad skupnim grobom naših prvih talcev. Ti so že 24. avgusta 1941. leta, ko večina naših ljudi še ni razumela, kaj se dogaja, z dvignjenim čelom stopili pred okupatorjeve puške. Ob njihovih truplih, obešenih sredi vasi, so se mnogim odprle oči. Sledili so jim, izvrševali različne naloge, ki jih je zahteval boj, padali kot partizani, talci, umirali kot interniranci...

Na spomeniku ni njegovega imena, saj se je zgubil v ruskih nizinah kot grenadir nemške vojske. Upanje, da je Pesterevov Tonček pobegnil iz nemške vojske, je po nekaj letih zamrlo. Ti veseli harmonikar z lepimi kostanjevimi kodri, videli smo, da je v tvojih očeh gorela iskra odpora, ko si se poslavljajal od naših prvih žrtve, obešenih sredi vasi. Toda, ali spomin na krvavi 24. avgust morda le ni zbledel v tvoji duši? Odšel si v nemško vojsko, a vabili so te domači gozdovi.

Pred meseci, 16 let po tem, ko se je za njim zgubila vsaka sled in leto dni za tem, ko so uradno razglasili, da je umrl kot nemški vojak, se je zglasil pri svojih neznanece:

»Oprostite mi, da šele danes izpolnjujem njegovo naročilo. Ze leta me opominja vest, da vam moram sporočiti Tončkove pozdrave.«

Tončekov bojni tovariš je pripovedoval in napisal izjavo: »Zavedam se kazenske odgovornosti. Nimam tudi nikakega interesa, da bi dajal neresnične podatke...«

... Vojna. Leto 1944. Beograd je zavil v oktobrsko meglo, ki se dviga iz Save in Donave. Nemške čete tekajo po ulicah in pripravljajo na obrambo.

Orožje je za nekaj ur utihnilo, da bi potem še siloviteje spregovorilo. Jugoslovanske in sovjetske čete pripravljajo napad. V vrstah jugoslovanske vojske, ki stoji pred svojim, še neosvojenim glavnim mestom, vlada živahno bojno razpoloženje. V bližini Srbskega Petrovca se je utaborila tudi I. jugoslovanska brigada, formirana v Sovjetski zvezi. Prvi naj gredo v napad prostovoljci! Na poziv komandanta stopajo iz vrste mladi junaki. Na njihovih obrazih ni strahu. Glej, med prvimi je tudi fant, ki mu kostanjevi kodri silijo izpod vojaške čepice. Julija 1944. leta se je znašel v Tambovu, ki leži nekako 100 km vzhodno od Moskve, v prvi jugoslovanski brigadi in zaprosil, da bi se smel boriti proti nemškim nacistom.

Potem so spregovorili topovi, strojnice in letala.

»Za Beograd, juriš!«

Tonček se skupno s Srbi, prostovoljci iz neke srbske brigade, že drugi dan tolče po ulicah vzhodnega predmestja. S puško v rokah in z bombami za pasom hiti skozi dim in prah. Na nekem križišču se sovražnik srdito upira. Iz vogala stavbe sikajo nemške strojnice. Oddelek srbske brigade skuša na vsak način naprej. S težavo se prebije do pritične stavbe, od koder naj bi tolkel sovražnikovo gnezdo. Toda nemška zaseda je čvrsta in dobro pripravljena. Sovražnikove strojnice zalajajo tudi iz stavbe na levi. Jugoslovani so v križnem ognju. Toda Tonček s svojo skupino že hiti na pomoč.

»Za hrbet sovražniku! Bombe v roke!«

Fantje preskočijo španske jezdece, preplezajo vrtno obzidje in spet imajo besedo bombe. Sovražna postojanka se zavije v prah in regljanje strojníc utihne. Vojak s kostanjevimi kodri,

ves črn od dima teče čez cesto in skozi okno skoči v pritično stavbo: »Fantje, desno je pot prosta!«

»Hura, hura, juriš!« Jugoslovani napredujejo. Tonček vzame s tovariši, ki so pritekli za njim, na muho sovražno gnezdo na levi. Odtod Nemci grmijo in tolčejo s podvojeno silo...

... In ko sem prihitel kot njegov bojni tovariš v stavbo, sem zagledal na tleh več naših borcev mrtvih in ranjenih. Vame so se zazrle tudi Tončkove oči. Naslonjen je bil ob mrtvega srbskega tovariša in iz ust mu je silila sraga svetlordeče krvi. Dvignil sem ga v naročje in mu odpel vojaško bluzo. Toda sovražna krogla mu je ranila prsi. Gledal me je, kot da bi se enkrat skušal zbrati misli, kot da bi se še enkrat spominjal dolge poti, ki sva jo skupaj prehodila iz Tambova, preko Ukrajine in Romunije. Potem so se njegove oči hrepeneče zastrmele skozi razbito okno v daljavo:

»Janez, prosim te, srčno mi pozdravi očeta, mamo in sestre. Povej jim, da sem padel kot partizan...«

Potem se mu je srce umirilo in poslednjič sem mu stisnil roko...

Dragi Tonček! Na spomeniku ni tvojega imena. Toda na letošnji krajevni praznik stopaš iz pozabe spet med nas, ves nasmejan in kodri ti silijo izpod klobuka. In kje imaš harmoniko? Saj življenje teče naprej, zakaj ne bi bilo spet veselo! Tovariško, prijateljsko ti stiskamo roko, saj nisi pozabil, da si naš. Kot vsako leto, bomo tudi letos položili vence pred spomenik in na grobove padlih. Za tvoj grob ne vemo. Nekje v bratski zemlji spiš, med hrabrimi osvoboditelji Beograda. Naj ti bodo namesto cvetja na grob - te vrstice v spomin!

-elf

Provizorična bencinska črpalka nasproti hotela »Razor«

mi stenami Prisojnika naj zapišem le to, da me je razočarala. - Tudi to spada k tistemu, kar sem omenil zgoraj - k pomanjkanju četa za drobne probleme in problemčke, ki pa včasih le niso tako drobni...

SICER PA JE TREBA PRIZNATI, da je Kranjska gora lepo urejena, da je cesta dobro oskrbovana - skratka, da kraj že na prvi pogled kaže videz zelo prijetnega turističnega središča in izhodišča za številne izlete v Julijce. Tu srečujes na cesti turiste iz Srbije, Hrvaške, Avstrije, Nemčije, Francije, Anglije in kdo ve iz katerih koncev sveta še, ki obudujejo skladnost naselja z okolico, čudovit razgled, ki je še bolj čudovit ob sočnem vzhodu, prelepe gozdove, s tipično alpskimi ograjami obkrožene travnike in pašnike, idealne smučarske terene pozimi in tako dalje. Dobra javna razsvetljava, pred Razorjem celo neonska, sicer nekoliko kazi skoraj še pretežno kmečki videz kraja s strehami hiš, pokritimi z macesnovimi deskami - skodlami (»šenk'lni« jim pravijo domačini), ki pa v zadnjem času že nekoliko izginjajo, po drugi strani pa je treba priznati, da je taka razsvetljava za kraj, kot je Kranjska gora, nujno potrebna.

POTREBNO PA BI BILO V KRANJSKI GORI SE MARSIKAJ, n. pr. prostor za tržnico - ne velik, pač pa lepo urejen. - Branjevce iz Tolminske prodajajo hruske in breskve zdaj kar na klopci pod velikim koštanjem ob cerkvi. Bolje kot nič, to je res, dobro pa še zdaleka ne! Cez pet let bo Kranjska gora že precej spremenila svoje lice. Tu bodo zgradili moderen hotel »Prisank« s 120 ležišči, ki jih bo stal okoli 260 milijonov dinarjev, centralno restavracijo s 300 sedeži, z družabnimi prostori,

GOSPODARSKE VESTI

△ V reški ladjedelnici so izdelali 25.400-tonski tanker. V reški ladjedelnici so pred kratkim izdelali za jugoslovansko tankersko plovbo iz Zadra velik super tanker, ki je dolg 192 metrov in ima 25.400 bruto registrskih ton.

Pri popolni obremenitvi lahko tanker razvije 17 morskih milj na uro. Sodobne črpalne naprave omogočajo, da se lahko v 7 urah napolnijo vsi tanki. Pri izdelavi tega orjaškega tankerja so sodelovala podjetja »Rikard Bencič«, »Rade Končar«, »Litostroj« in še nekatera druga.

△ Nova tovarna akumulatorjev v Mariboru. Konec oktobra bo v Mariboru dograjena nova tovarna akumulatorjev, ki jo gradi podjetje Avtoobnova. Z degraditvijo te tovarne, ki bo stala okoli 100 milijonov din, bo podjetje že naslednje leto povečalo proizvodnjo akumulatorjev od sedanjih 300 ton na 1500 ton letno, s čimer se bo vrednost proizvodnje dvignila na 1,5 milijarde din. Graditev bo trajala samo 6 mesecev.

△ Nova pomorska proga. V začetku oktobra bo jugoslovanska oceanska plovidba iz Kotora odprla novo pomor-

ske progo Jadran - Mehški zaliv - Karibsko morje - Panama - pacifiška obala Južne Amerike. Za sedaj bodo zvezo na tej progi vzdrževala ladje tipa »Boka«, z 10.115 tonami nosilnosti. Naslednje leto pa bosta vozili na progi ladji »Sumadija« in »Moslavina«.

△ Rekonstrukcija tovarne »Crvena zvezda«. V tovarni konserv »Crvena zvezda« v Kragujevcu se pripravljajo na veliko rekonstrukcijo, katere stroški bodo znašali okoli 2,5 milijarde din. Letos naj bi znašal bruto produkt tovarne 6 milijard din, po rekonstrukciji pa naj bi se bruto produkt podvojil. Rekonstrukcija je namenjena predvsem povečanju proizvodnje konserv govejega mesa, sadja in zelenjave.

● 20.000 vozil »Crvene zastave«. Te dni so v Tovarni avtomobilov »Crvena zastava« v Kragujevcu izdelali 20.000 vozil. Trenutno izdeluje tovarna okoli 10 tipov avtomobilov. V konstruktivnem biroju so nedavno pripravili tudi načrte za novo vozilo, in sicer kamion z nosilnostjo 2 toni. Pričakujejo, da bodo s proizvodnjo teh kamionov začeli že naslednje leto.

Obveščevalec

Triletna dejavnost Zavoda za zaposlovanje v Kranju

Zaslужek doma

Nad 60 m lizonov dinarjev letne proizvodnje - Perspektiva papirnatih vrečk - Iz Kokre, Preddvora in Cerkelj vse več prošenj

Cez dober mesec dni bo Zavod za zaposlovanje invalidnih in manj sposobnih oseb v Kranju praznoval triletno obstoja. Osnovni cilj - vključevati manj sposobne in druge ljudi v aktivno delo, jim nuditi možnost enakopravnega in samostojnega življenja z delom in zaslužkom doma - ta cilj je precej dosežen. Vedno več je mamice, invalidov in drugih, ki hkrati, ko varujejo otroke, poleg štedilnika, najdejo sebi primerno zaposlitev in zaslužek. Več kot 150 takih oseb je že lani zaslužilo, v večini doma, več kot 65 milijonov dinarjev. Letos se tem priložnostnim proizvajalcem pridružujejo še novi in vrednost proizvodnje stalno narašča.

Delo je osredotočeno v glavnem na dve vrsti izdelkov: na otroško konfekcijo in na papirnatih vrečk. Na stroju narežajo papir, posamezniki ga pa potem doma pregibajo v vrečke in lepijo. Prav tako je s konfekcijo. V obratu pri Petruku kroji

jo blago, žene pa ga potem odnašajo domov in tam šivajo. - Skoda, da precej te konfekcije pošiljajo v druge kraje, ker nimajo v Kranju ustrezne prodajalne, čeprav matere često zelo pogrešajo obleke za svoje male. - V nekaj letih, kot predvidevajo, bo Zavod dobil sedanjega Gasilski dom in sosednjega Vendlingovo hišo, ki jo nameravajo kupiti. Potem bodo marsikaj lahko bolje uredili.

Zaskrbljujoča pa je perspektiva papirnatih vrečk. Ustrezna

embalažna industrija bo v prihodnosti odpravila to ročno delo. Treba bo najti drugo dejavnost za zaposlovanje nekvificiranih in manj sposobnih ljudi.

Med prošilci za take vrste zaslužke je vedno več ljudi iz Kokre, Cerkelj, Preddvora in drugih krajev, kjer industrija in obrt ne nudita ustreznih zaposlitev takim ljudem. Zato, kot predvidevajo v Zavodu, bodo v prihodnjih letih razširili svojo dejavnost predvsem v te kraje.

Atletika v Kamni gorici

Preteklo nedeljo je bilo na športnem stadionu v Kropi izvedeno II. kolo ekipnega prvenstva Jugoslavije B - program s srečanjem TVD Partizan Naklo in TVD Partizan Kamna Gorica.

Rezultati so bili naslednji - 100 metrov - Kaštivnik 12,3; 400 m: Polak (N) 1:00,9; 1500 m - Jošt (N) 5:08,9; 3000 m - Malenšek (N) 11:21,5; štafeta 4 x 100 m - Naklo 50,4; skok v višino - Kržišnik (KG) 158 cm; daljina - Pavlin (N) 552 cm; kroglja - Kržišnik (KG) 12,01 m.

Zmagala je ekipa iz Nakla s 6714 točkami, Kamna Gorica pa je zbrala 6441 točk. Med ženami je v konkurenci nastopila samo ekipa iz Nakla.

NA GOLNIKU SE JE PRICEL VADITELJSKI TECAJ

Golnik, 23. avgusta - Sinčič je na Golniku začel tečaj za vaditelje rokometu, ki ga obiskuje 11 kandidatov. Pohvalno je zlasti to, ker so se prijavili tečajniki tudi iz Skofje Loke, Križev, Dupelj, Besnice, Tržiča, Kranja, Vogelja in Golnika. Tečaj bo trajal 8 dni in ga vodi tovariša Virk in Vidic iz Ljubljane.

ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSOD

Hotel je umreti

Te dni so v plinski celici v kaznilnici St. Quentin v Kaliforniji usmrtili 27-letnega Roberta Harmonta. Mladi kaznjeneec ni nikogar ubil in mu ne bi bilo treba stopiti v plinsko celico, toda Harmont ni hotel sprejeti kazni do smrtne ječe in je zahteval, naj ga raje usmrtiljo.

Robert Harmont je bil obsojen najprej na deset let ječe zaradi nekega oboroženega napada. V kaznilnici pa je nekoč v pretepu ranil nekega drugega kaznjence. Za tak primer določa kalifornijski zakon smrtno kazen. Harmont je bil sicer obsojen na smrt, toda ta zakon so prav tedaj

spremenili in tako mu je bila smrtna kazen spremenjena v doletno ječo. Harmont pa ni hotel sprejeti spremembe kazni in je napisal guvernerju Brownu pismo, v katerem mu je sporočil, da želi umreti.

Nekoliko minut prej, preden je Harmont stopil v plinsko celico, je njegov branilec zahteval odlog usmrtnice, da bi se lahko vložil priziv. Toda nestrpnost Harmont ni hotel o prizivu nič slišati in je odločno prestopil prag celice smrti.

STOKOWSKI IN ZELEDNICA

Med nekim koncertom v Philadelphiji je znani ameriški dirigent Leopold Stokowski dvakrat prekinil koncert (prenehal je dirigirati) ter počakal, da sta zdravela mimo poslopja, v katerem se je odvijal koncert - brzovlaka. Spontan, navdušen aplavz je spremljal besede znanega dirigenta: »Kaj hočemo, potrpežljivo moramo biti z današnjo civilizacijo.«

ZANIMIVA ZBIRKA

Vzhodno berlinska založniška hiša »Neues Leben« je pred nedavnimi izdala zanimivo zbirko »svobode«. Knjiga vsebuje dela znanih avtorjev, Gorkega, Solohova, Ehrenburga, Aragona in drugih in je namenjena predvsem mladini, ki naj skozi literaturo spozna vse upe in bolečine tlačnih narodov in družbenih plasti v njihovem boju za svobodo.

POZABLJENI ZENIN

Ko je mlada frizerka iz mesta Varese v Italiji zaman iskala pri matičarju na svojem ženski in ko je izgubila potrpljenje, je poklicala policijo. Tam so ji rekli, naj se pomini in poiđe domov. Zenin se je v zadnjem trenutku spomnil, da je že pet let oženjen...

HROŠČ - KIRUŽEN

Afriški domačini uporabljajo 8 edanov hroščev za šivanje večjih ran. Rano stisnejo in položijo nanjo nekaj rogačem podobnih žuželk, ki se s kleščami zagrizajo vanjo. Živalcam nato odtrgajo trup, tako zašita rana pa se lepo zaceli. Ko je vse zdravo brez večjega truda poberejo »šive«.

KAZNOVANA GOREČNOST

Neki 19-letni Američan, ki je dobil mesto kurirja v Palači pravice, v San Franciscu, je prišel prvega dne navdušen tako rano na delo, da ga je nočni čuvaj smatral za vlomilca, ga zval kot paket in tako predal policiji. Ta doživljal je tako pretresel kurirja, da je zapustil svojo novo službo.

Adaptacija pisarniškega poslojja

Jesenice - Pomanjkanje pisarniških prostorov je še vedno velik problem v Zvezni hiši. Zato so pričeli z adaptacijo pisarniških prostorov pri glavnem vходу. Zunanja fasada v glavnem ne bo prenovljena, pač pa bo celotno poslopje dvignjeno za dve nadstropji, tako da bo strojno-energetska-ekonomska enota dokončno v primernih pisarniških prostorih.

SKOFJA LOKA - Podjetje

»Elra« v Loku se je v zadnjem času zelo močno uveljavilo z izdelovanjem spajkal (na sliki), akumulatorskih svetilk, števec in podobnega. V kratkem se bodo preselili v nove prostore, kjer bodo svojo proizvodnjo lahko še bolj razširili.

lavka, Burgar Jožef, kmetovalec

in Kalan Ana, kmečka delavka, Jane Milan, vlagalec in Aljančič Cvetka, tkalka, Debeljak Franc, kmetovalec in Maček Pavla, kmetovalka.

Rodile so:

Sredič Magda - deklco, Kerin Elizabeta - dečka, Pintar Marjeta - deklco, Fabjan Bernarda - dečka, Nadižar Jožefa - dečka, Grašič Marija - dečka, Oblak Elza - dečka, Senk Marija - deklco, Kerič Ivanka - deklco, Novak Milena - dečka, deklco, Ravninar Frančiška - deklco, Korencan Marija - dečka, Primožič Francka - deklco, Peternej Francka - deklco, Oblak Milka - dečka, Krmelj Magda - dečka, Zagar Julijana - deklco, Lavtar Julka - dečka, Jurčič Vida - deklco, Čadež Terezija - deklco, Aljančič Jožefa - dečka, Kimovec Ana - deklco, Habjan Valentina - dečka, Košir Terezija - deklco, Sitar Marjeta - deklco, Ottoničar Marijana - dečka, Ribič Marija - dečka, Orehar Zorka - deklco, Smukovič Ana - dečka, Sterniša Albina - dečka, Ime-rovič Jelka - deklco, Plavec Ljudmila - deklco, Arnež Ana - dečka, Prosen Marjana - deklco, Dolinšek Angela - dečka, Pugelj Ana - deklco, Zakelj Vida - 2 dečka, Gregorec Rozalija - dečka, Stern Marija - deklco.

NA LETOVANJU

»Sramota, tovariš upravnik: obljubili ste mi sončno sobo, zdaj pa ves dan dežuje!«

TURISTINJA

»Poglej, žena: po karti sva kabin 1800 metrov nad morjem.«

»Ne verjamem: najbrž sva zala, saj nikjer ne vidim morja.«

NAROB PRAV

»Čujte, pravi zakasneli obiskovalec športnih tekmovalni, »koliko disciplin je še na vrsti?«

»Na vrst! Saj vidite, da sploh ni nobene discipline!«

TRGOVSKA

»Očka, koliko gramov ima kilogram?«

»Za kupca ali za prodajalca?«

mali oglasi

PRODAM

Prodaj nove hrastove stopnice, desne, 1 krat zavite. Ogled vsak dan do 8. ure. Naslov v oglasnem oddelku 3204

Prodaj zazidljivo parcelo v Britofu, po nizki ceni, 120 din za kvadratni meter. Naslov v oglasnem oddelku 3205

Prodaj italijanski moped na 3 brzine ITOM. Ogled v četrtek od 16. do 18. ure. Spodnji trg 33, Skofja Loka 3206

Prodaj do plošče dograjeno stanovanjsko hišo in potrebni stavbeni les v okolici Kranja. Poizve se na Cesti Staneta Zagarja 23/I, Kranj 3207

Prodaj usmerjevalec za polnjenje motornih akumulatorjev. Inozemski sesalec za prah, ter maloslikovni fotoaparati. Kranj, Cesta Staneta Zagarja 23/I 3208

Ugodno prodaj 2 pava - samice in mladiče. Zalag 62, Cerklje 3209

Prodaj 2 bela plemenska prašča. Zalag 60, Cerklje 3210

Prodaj motor DKW 350 ccm, brezhiben. Stara Loka 65 3211

Prodaj rabljeno strešno opeko. Vopovlje 15 3212

Prodaj kravo, ki bo čez 7 mesecev tretjič teletila. Suha 4, Kranj 3213

Prodaj opornike (punte) za strop ali zamenjam za betonske železo. Naslov v oglasnem oddelku 3214

Prodaj 2 kravi. Zalag 38, Cerklje 3215

Prodaj plemenskega vola, težkega 420 kg. Potočnik, Rovte pri Podnartu 3216

Prodaj moped Colibri, skoraj nov za 125.000. Likozarjeva 11, pri šoli Primskovo, Kranj 3217

Ugodno prodaj Vespo GS. Likozarjeva 11, pri šoli Primskovo, Kranj 3218

Prodaj NSU Primo 150 ccm, modre barve, s prevoženimi 2000 kilometri. Pušavec Janez, Podnart 3219

Prodaj vseljivo hišo z garažo v Radovljici, Cesta Svobode 4. Ogled 28. in 29. avgusta 3220

Prodaj desni vzdiljiv štedilnik s českiimi ploščami, Kokrški breg 3, Kranj 3204

Zamenjam dvosobno stanovanje

in v Ljubljani za enako v Kranju - soba, kuhinja. Mestni trg št. 15/III, Ljubljana 3223

Iščem prazno sobo v Kranju. Plačam dobro. Ponudbe oddati v oglasni oddelk pod »Takoj«

Na avtobusu do Tržiča mi je bila zamenjana aktovka na zadrgo. V njej je bilo mizararsko orodje. Vrnite jo na naslov: Kopač Franc, Tržič 3223

Železobetonska okna za hleve, delavnice, betonske cevi in drugo ima na zalogi CIHLAR Antonija, Ježica 38, Ljubljana, telefon 31-073 3223

Podružnica upokojencev Kranj obvešča svoje člane, da priredi v torek, 6. septembra, članski izlet z avtobusi v Opatijo, Pulo in po Slovenskem primorju. Prijave sprejemamo do 2. septembra dopoldne. Ostala pojasnila dobite v naši pisarni 3230

Člani AMD Senčur pozor! Obveščamo vas, da bomo izdajali bone za »Pomoč-informacije na cesti«. Izdajali jih bomo v sredo, 31. avgusta in v sredo, 7. septembra od 16. do 20. ure v društvenih prostorih, zamudnikom pa na Visokem št. 2. Istočasno lahko poravnate še ostalo članarino, oziroma vpišete v članstvo. S seboj prinesite članske izkaznice zaradi obnovitve 3231

Uprava Gorenjskega sejma sporoča, da izdaja dobitke, ki so bili izžrebani, samo do 31. avgusta 1960 3237

OBVESTILO!

VABI

v počastitev 15. obletnice osvoboditve k razvitju prapora ZB v nedeljo, 28. avgusta 1960 ob 10. uri pred Zadrudnim domom na Primskovem vse organizacije, svojce padlih borcev, članstvo ZB in prebivalce Kranja ter okolice.

Popoldne bomo pred Zadrudnim domom zabava s plesom. Igra »Veseli kvartet France« iz Kranja.

V primeru slabega vremena bo zabava preložena na prihodnjo nedeljo.

Odbor ZB

OBJAVA

Okrajni ljudski odbor Kranj objavlja spremembo telefonskih števil, ki so v uporabi od 21. avgusta 1960:

Okrajni ljudski odbor Kranj oddelki preko h. c. 39-01

predsednik 29-45

podpredsednik 28-50

Odd. za notranje zadeve h. c. 39-71

stalna služba 23-14 in 02

postaja LM Kranj 20-02

postaja LM Naklo 39-71

Prijava prometnih nesreč, nezgod in nesreč v gorah 02.

OLO Kranj

kino

Jesenice »RADIO«: 25. in 26. avgusta francoski film RDEČE-LASA JULIJA

Jesenice »PLAVŽ«: 25. in 26. avgusta slovenski film TRI CERTINE SONCA

Bled: 25. avgusta angl. film POT V VISOKO DRUŠTVO in 26. avgusta italijansko-francoski barvni film RIMSKE ZGODBE, predstave ob 18. in 20.30 uri

Ljubno: 25. avgusta poljski film RESNIČNI KONEC VELIKE VOJNE, predstava ob 20. uri

Radovljica: 25. avgusta ameriški pustolovski film VELIKA ZEMLJA, predstava ob 20. uri, 26. avgusta isti film ob 17.30 uri, ameriški kriminalni barvni film CLOVEK, KI JE PREVEČ VEDEL, predstava ob 20.15 uri

Kropa: 25. avgusta francoski film NANA

Tržič: 25. in 26. avgusta angl. barvni film KER VETER NE ZNA BRATI

Kranj »STORŽIČ«: 25. in 26. avgusta ameriški barvni film DAYVI CROCKETT in GUSARJI, predstave ob 16., 18. in 20. uri, matineja istega filma ob 10. uri

Letni kino »PARTIZAN«: 25. in 26. avgusta ameriški barvni film OSAMLJENI CLOVEK - predstave ob 20. uri

Stražišče »SVOBODA«: 25. avgusta ameriški film ULICA FREDERICK ST. 10, predstave ob 18. in 20. uri

Skofja Loka: 26. avgusta amer. barvni film VICITA, predstave ob 18. in 20.30 uri

Železniki »OBZORJE«: 26. avgusta francoski psihološki film VSI ME LAHKO UBIJEJO

Kamnik: 25. avgusta argentinski film DVOJE BREZ SONCA, predstava ob 17.15 uri

Dupleca: 25. avgusta ital.-francoski film KABARIJINE NOCI, predstava ob 20. uri

ZAČETEK ŠOLSKEGA LETA 1960/61 V OBČINI KRANJ

Glede začetka rednega pouka v šolskem letu 1960/61 na osnovnih šolah, gimnaziji in strokovnih šolah na območju ObLO Kranj je Svet za šolstvo ObLO Kranj na svoji 41. seji sprejel sklep: V tednu od 29. avgusta do 3. septembra 1960 naj bodo na vseh navedenih šolah začetne konference. V soboto, 3. septembra 1960 pridejo ob 8. uri v šolo vsi učenci, da bodo razdeljeni po oddelkih in da jim bo objavljen urnik. V ponedeljek, 5. septembra 1960, bo redni pouk po urniku.

tržni pregled

V KRANJU

Fižol v zrnu 80 din, mleko 30 din, ajdova moka 70 do 75 din, ješpren 70 do 75 din, kaša 75 do 90 din, krma za kokoši 40 din, krhiji 50 din, lističke 40 din, brusnice 280 din, proso 40 do 50 din, oves 25 din, kuzuza 40 din za liter, korenček 39 do 40 din, sir skuta 120 din, surovo maslo 560 din, cvetača 100 din, čebula 40 do 50 din, paradižnik 50 din, krompir 18 do 20 din, gobe 350 din, sladko zelje 30 din, solata 60 do 70 din, jabolka 30 do 40 din, hruške 90 din, kumare 20 din, kumarice 90 din, grozdje 140 din, pesa 30 do 40 din, zelena paprika 60 din, breskve 120 do 130 din, strošji fižol 40 do 60 din za kilogram, smetana 15 din za merico, jajca 23 do 24 din, živa kokoš 500 do 700 din, piščanci 350 do 500 din za kos.

gibanje prebivalstva

V KRANJU

Poročili so se: Blažun Franc, gumarski delavec in Sunkar Marija, prirojevalka, Smolej Franc, gumarski delavec in Svetina Julijana, delavka. Eržen Ignac, delavec in Oblak Marija, šivilja, Kalan Janec, delavec in Novak Ivana, delavka, Mekuč Ludvik, strojni ključavničar in Mali Marija, de-

Dotrpel je naš dragi mož, oče, stari oče, brat

BERNIK ANTON, POSESTNIK IZ LAVTARKEGA VRHA 3 PRI SKOFJI LOKI

Pogreb dragega pokojnika bov sredo, 24. 8. 1960 ob 4. uri popoldan izpred hiše žalosti na pokopališče Bukovščica pri Skofji Loki.

Lavtarski vrh pri Sk. Loki, Kranj, Smarjetna gora, Rakovca.

Kranj, 24. 8. 1960.

Zalujoči: žena Marija, sinovi Ivan, Milan, Lado. Hčerke Ančka, Marica, Tončka z družinami. Bratje Tine, Lojze, z družinami ter ostalo sorodstvo.

„ISKRA“ tovarna elektrotehničnih in finomehantičnih izdelkov Kranj, išče

Industrijskega psihologa

Pogoj: dokončana ustrežna fakulteta po možnosti z nekaj prakse

Prošnje sprejema kadrovski oddelk, in sicer 15 dni po objavi tega oglasa.

ŽARA S PEPELOM

Stražarji se zgamejo. S puškinimi kopiti gonijo zapornike v poslopje. Množica kakor usihajoča reka plahni v ulice. Le posamezniki od daleč opazujejo, kaj se bo zgodilo. Med njimi je tudi Angela.

Zakaj ni prišla prej, ji je žal, lahko bi govorila s Slavkom... Gestapovec Zwick ošteva stražarje. S hripavim, izpitim glasom kriči nad ljudmi. Polna, pijančevsko zardela lica mu trepečejo od jeze. Nato se pomiri. Iz žepa vzame skrbno zganjen papir in ga izroči službujočemu policistu. Ta s papirjem izgine v poslopju...

Angela se umakne na vrh nad policijo. Opazuje debelega gestapovca, kdaj se bo zopet odpeljal, in strmi preko njega v vrata, za katerimi so izginiti jetniki. Morda jih bodo zopet pustili na dvorišče, ko bo gestapovec odšel. Zato čaka. Tako rada bi govorila s Slavkom.

Minute potekajo. Zelo dolge so. Debeli gestapovec se noče odpeljati. Na dvorišču stoji nekoliko razkoračen, snel si je kapo, na kateri se blesti majhna mršava lobanja, in si briše čelo. Vroče mu je. Junijsko sonce žge. Poletje je te dni pritisnilo z vso močjo. Skale Mežaklje nad dolino se zde kakor razbežene...

Majhen, s plahto pokrit tovorni avtomobil se ustavi pred policijo. Za volanom sedi policist. Poleg njega neki gestapovec... Čez čas gestapovec izstopi. Angela se zdrzne, ko ga spozna. Drusehke je. Mrk, ne meneč se za ničesar, stoji ob avtomobilu in kakor naveličan vsega strmi nekam v prazno. Kljub temu pa se Angela umakne na gredico med fižol, ki se ovija gosto posajenih prekel in se razveveta z rdečimi, belimi in vijoličasto nadahnenimi cvetovi. Za trenutek jo zamotijo prednje temno rdečih nageljnov, ki s svojim opojnim vonjem napolnijo deževno ozračje. Spomni se, da so tako cveteli v vrtu generalnega direktorja Kranjske industrijske družbe že konec aprila; za prvi maj so jih hodili skrivaj trgati v Nootove tople gredice...

Misel jo hoče ponesti v tiste čase, ki se ji zde potopljeni v davno minulosť, dasi niso tako daleč. Še lani so bili... Vrata policije, ki so se s truščem odprla, ji razbijajo pravkaršnje misel.

Angeli zastaja dih. Močna straža stopi iz poslopja in se razvrsti v dveh vrstah od vrat do majhnega, s plahto pokritega tovornega avtomobila na cesti. Trenutek nato stopi skozi vrata jetnik, droben, nizek človek. Roke so mu zvrli na hrbet in jih v zapetju uklenili. Pozna ga. Albin Avenik je, ki so ga zaradi nizke rasti in drobnosti klicali Albinček. Kako veliki in kako težki izgledajo okoli na Albinčevih rokah.

Samo za hip se pomudi njen pogled na uklenjenih Albinčevih rokah. Komaj odmakne pogled od teh rok, stopi na prag drug jetnik.

Angela se zdrzne, ko v jetniku zagleda Franca Malenška v Javornika, zavednega in pogumnega delavca in starega godbenika. Ob pogledu nanj se vrača misel na prvomajsko praznovanja. V sebi zasliši muziko starih delavskih koračnic. Instrumenti, za praznik najskrbneje očistišeni, se zlato bleste v zgodnjem prvomajskem jutru. Bleste se v soncu, ki je komaj sinilo izza gora in pozlatilo siva in strma, z redkimi jeziki snežnih plazov pokrita pobočja Stola. Rdeči nageljni kakor krvavi plameni gore na prsih godbenikov, ki z budnico oznanjajo prvomajski praznik. Med godbeniki je tudi France...

Ob pogledu na Franceta oživijo v njej spomini na prvomajsko praznovanja, vse od tistega veličastnega prvega prvomajškega praznovanja po prvi vojni, ki se ji je — desetletnemu dekletu — živo vtisnilo v spomin s svojimi številnimi kresovi na predvečer, z nabijanjem možnarjev, ki niso utihnili vso noč, in z godbo, ki je oznanila jutro, s sprevedom, ki se je pomikal proti postaji in se tam ustavil, z množico, ki se je nagnetla okrog govorniškega odra in poslušala ter prekinjala z navdušenim odobravanjem in ploskanjem govornika, ki je govoril in zahteval, da mora postati oblast v novi državi delavska...

— Zahtevamo diktaturo proletariata! — je vzklikala množica.

Ona takrat teh besed še ni razumela, a zapomnila si jih je, saj jim je množica nenehno vzklikala, kasneje, komaj pol desetletja kasneje pa je že spoznala njihov smisel in postale so vodilo njenega življenja, čeprav so bile v tem času že strogo prepovedane in čeprav so že mnogi morali zaradi tega vodila na pol skozi ječe. V tistem času skoro verjeti ni mogla, da je potekalo prvomajsko zborovanje brez žandarjev, in je spoznala, kako močna revolucionarna sila je prvo povojno leto prevevala delavstvo in kako živo so tedaj delavci verjeli v revolucijo. Toda že naslednje leto je bilo prvomajsko praznovanje prepovedano. Teden poprej so padli strel na Zaloški cesti, prav na tisti dan, ko so na Jesenicah nameravali delavci prevzeti oblast, pa je potem niso, ker je prišlo tako navodilo iz Ljubljane, in je do nekajednevnega prevzema oblasti prišlo samo v Trbovljah. Zaman je skrivala Francetova mama ročne bombe za revolucijo, zaman so bile priprave, revolucijo so ugasnile puške na Zaloški cesti v Ljubljani, prvomajsko praznovanje so preprečili žandarski bajoneti in postali nepogrešljivi spremljevalci kasnejših prvomajskih praznovanj, če so bila sploh dovoljena.

Ob pogledu na Francetove uklenjene roke se spominja tistega prvega leta (takrat ji je bilo samo devetindvajset dni manj kakor sedemnajst let), ko so se zbrali na Javorniku, da bi v sprevedu odšli na Jesenice in potem na Poljane. Mladinci, največkrat pod vodstvom Paarovega Joškoča (to ime se je držalo Jožeta Gregorčiča, ker je bil nekaj let po vojni za hlapeca pri hotelirju Paarju), so poskrbeli za nageljne iz toplih gredic jeseniške gospode. Godbeniki so si jih zatakneli za kape, možki v gumbnice, dekleta pa so si jih pripela na rdeče bluze. Čudilo so se, da so jih žandarji pustili pri miru, ko so se zbirali na Javorniku. Niti stitili niso, da jih bodo napadli med potjo in s puškami razbili spreved. Najprej so napadli godbenike in zahtevali od Franceta, da godbeniki snamejo rdeče trakove in nageljne. Ker jih niso poslušali, so se žandarji z vseh strani zapodili v spreved, pretepali delavce s puškinimi kopiti, se zaganjali v dekleta in jim trgali rdeče bluze. Niti otrokom niso prizanašali, saj so Mlakarjevega najmlajšega pobili do nezavesti...

Potem so prišla še težja leta. Delavstvo je preživljalo težke preizkušnje in omahovalo. Med njim je tlela le nezmatna revolucionarna iskra, ki jih dolga leta ni mogla razvneti. Moralo je doživeti težke udarce, dokler ni zopet prislutilo glasu, ki jih je budil k odporu. Nasledalo je voditeljem, ki so bili vse prej kakor resnični delavski voditelji, dokler ni obračunalo z njimi in brez njihove vednosti na pobudo komunistov začelo veliki štrajk, iz katerega se je rodila enotnost njihove akcije, temelječa na boju za izboljšanje gmočnega položaja in na boju proti poizkusom fašizacije delavskih strokovnih organizacij. Prvi maj pred štirimi leti — Angela je bila takrat v zaporu — je bil demonstracija te enotnosti. Žandarji, prejšnja leta vajeni lahkega posla, so leto prvomajškega zborovanja niso mogli več ovirati, dasi so ga poizkušali. Zborovanje je bilo protifašistična manifestacija in prav ta dan, kakor je zvedela kasneje, so odšli nekateri delavci pod vodstvom Jožeta Gregorčiča v Spanjo...

In tudi naslednja tri leta so se prvomajsko zborovanja spreminjala v protifašistične demonstracije, naperjene proti Mussoliniju in Hitlerjuvi podpori španskemu fašizmu Francu, proti Hitlerjevemu priključitvi Avstrije k Nemčiji, proti peti koloni in proti prijateljsko razpoloženi politiki jugoslovanske vlade do fašističnih držav, proti poizkusom fašizacije Jugoslavije, proti Hitlerjevemu okupaciji Sudetov in nato vse Češke, proti Bileci in koncentracijskim taboriščem za komuniste in dosledne protifašistične borce, proti izvažanju kmetijskih pridelkov v Hitlerjevo Nemčijo, ko je le-ta sprožila vojno proti Poljski in jo spreminjala v evropsko vojno...

Po uspešnem pristanku sovjetske ladje

Približuje se ura človekovega poleta v vesolje

Pretekli petek, 19. avgusta, so izstrelili drugo sovjetsko vesoljsko ladjo. Z njo naj bi dobili nove podatke o možnostih za polet človeka v vesolju kot tudi o varnosti njegovega poleta in zanesljivosti vrnitvi na Zemljo. V kabini, opremljeni z napravami in instrumenti, ki so neogibni za polet človeka sta bila tudi psa Strelka in Belka, nekatere druge živali in rastline. Druga sovjetska vesoljska ladja je brez zadnjega dela nosilne rakete težka 4600 kg.

V nedeljo, 21. avgusta pa se je druga sovjetska vesoljska ladja vrnila na Zemljo in je s tem največja težava premagana. — Uspešen pristaneč vesoljske ladje in njene kabine z živalmi so sovjetski znanstveniki dopolnili še z nekaterimi znanstvenimi in tehničnimi podrobnostmi. Seveda je pri tem najbolj zanimivo to, kako se je posrečilo spraviti ladjo na Zemljo. To je za zdaj še tajnost.

Rešitev problema vračanja vesoljske ladje bo omogočila — kakor poudarjajo številni članki v časopisu — ne samo polet v vesolje, ampak tudi izstreljevanje posameznih delov v tir, da bodo v vesolju nastale prave raketne postaje, v katerih bodo laboratoriji in skladišča goriva za raketo.

Vesoljska ladja je pristala samo 10 km od prej določenega mesta in to jemljejo kot dokaz za izredno natančno delovanje njenih instrumentov. Na kraj pristanka so takoj poslali posebne medicinske in znanstvene ekipe. Prvi proučeni podatki kažejo, da so bile živali v ladji v podobnih pogojih, kot so na zemlji. V Moskvo so z letalom pripeljali oba psa Strelko in Belko in druge živali ter rastline. Živali in rastline so v dobrem stanju. Posebno psa sta dobro prenesla ves polet. Nekaj ur po pristanku sta s tekom pojedla ponujeno hrano. Profesor Kukarin — namestnik predsednika astronomskega sveta sovjetske akademije znanosti je izjavil, da

NOVA AVTOMATIZIRANA POŠTA V MOSKVI

Nova pošta v Moskvi bo imela 20 nadstropij in bo zavzemala površino 20.000 kv. metrov. Pošta bo lahko dnevno sprejela in oddala 147 milijonov pisemskih pošiljk, 1 milijon paketov in 100 tisoč tiskovin.

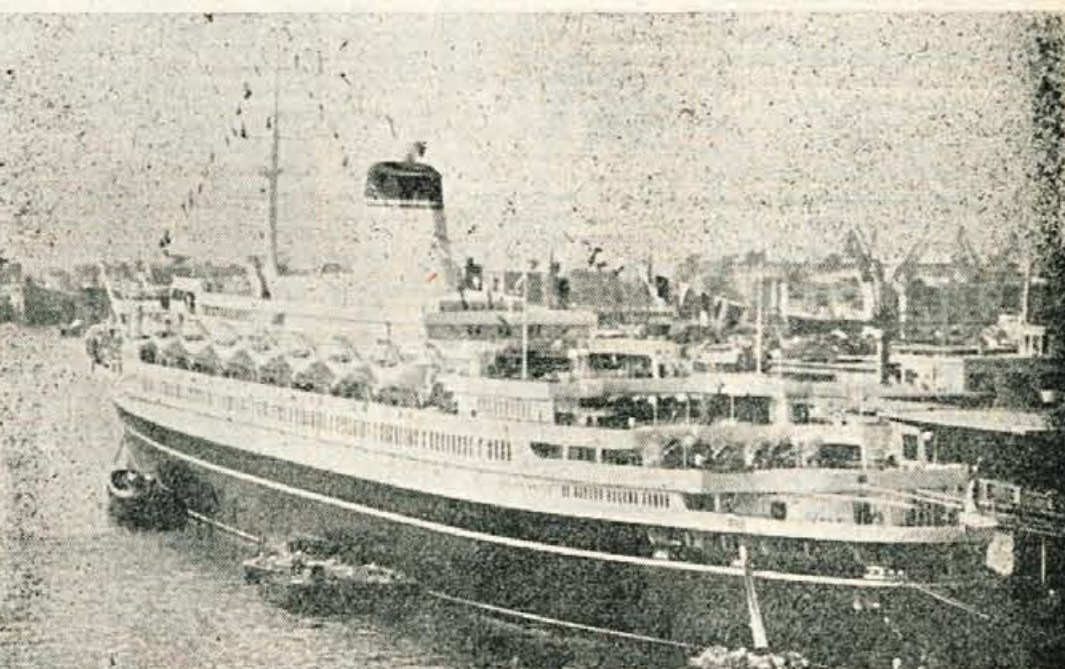
Pošiljke bodo s posebnim vlakom prispelje v kletne prostore, od koder bodo poslani pisma v peto in šesto nadstropje, v četrto tiskovine, v drugo priporočene pošiljke in pakete. V tej pošti bo vse polno elektronskih in drugih avtomatiziranih naprav. Mehanični operator bo, ko bo dobil »ukaz«, sam razvrščal pisma po predalih, ključeva z žigji bodo sama opravljala delo desetine rok. Imeli bodo lastno televizijsko mrežo, ki bo omogočala, da se bo v enem samem prostoru videlo delo vseh nadstropij in tako dalje.

bo človek poslan v vesolje šele takrat, ko mu bo življenje popolnoma zajamčeno in ko mu bodo v celoti zagotovili vrnitev na zemljo. Ves tisk je pozdravil kot največji uspeh v zgodovini znanosti uspešen pristaneč druge

sovjetske vesoljske ladje, v kabini, katere — kakor pišejo londonski listi — je bil ves »živaldo« v celoti zagotovili vrnitev na zemljo. Ves tisk je pozdravil kot največji uspeh v zgodovini znanosti uspešen pristaneč druge

Letalo brez kril

Britanski strokovnjaki so izdelali letalo brez kril, ki lahko vomi po zraku in na avtomobilski cesti ter prenaša tovor, ki je sedemkrat težji od letala. Zaradi visoke cene letala ni mogoče serijsko izdelovati. Model so pred nedavnim pokazali na enem izmed ameriških letališč. Po avtomobilski cesti vozi z majhnim pomočnim motorjem. Letalo je dolgo 7 metrov in z dvema tonama tovara doseže hitrost 460 kilometrov na uro. V zrak ga dvignejo močni reaktivni motorji.

Plavajoče mesto - najnovejši ponos Italijanov

Kdor si v barcelonskem pristanišču ogleduje ostanke ladje, s katero je Kolomb skoraj pred 500 leti jadral v Ameriko, se lahko le čudi, kako je bilo vse enostavno. Danes je drugače. Italijanska ladijska družba ima novo ladjo »Leonardo da Vinci«. Vozila bo na progi Genova—New York. To plavajoče mesto lahko sprejme 1326 potnikov.

Pri gradnji ladje so uporabili vse najnovejše tehnične izume, da bi zagotovili čimvečjo udobnost in varnost potovanja. Morda nekaj podatkov: — Ladja razpolaga z lastno televizijsko postajo in kot prva ladja na svetu s popolnoma avtomatično glasbeno kinoteko, ki oddaja tri različne glasbene programe preko 1000 zvočnikov. Sladko vodo dobiva »Leonardo« s pomočjo destilacije morske vode. Dnevno lahko destilirajo 700 tisoč litrov vode in s tem pokrijejo vse potrebe. Električna centrala proizvaja dnevno toliko energije, da bi ta zadostovala mestu s 150 tisoč prebivalci.

Vsak tisoči bo obiskal institut »Boris Kidrič«

Organizatorji razstave nuklearne energije, ki je v okviru IV. mednarodnega sejma tehnike v Beogradu in so ga odprli večeraj, 23. avgusta, so se odločili, da bodo vsakemu 1000 obiskovalcu te razstave omogočili ogled originalnega reaktorja moči 6,5/10 MW instituta »Boris Kidrič« v Vinči. Makeda bo razstavljena tudi na sejmu.

obiskovalec, ko bo vstopil v sejemске prostore, bo presekali žarke fotocelice, zvezane z elektronskim številčnikom in ko bodo žarki prekinjeni 1000-krat, bo začela delovati posebna signalna naprava, tako da bo dež uslužbenec takoj vedel, kdo je 1000 obiskovalec. Temu bodo izročili dovolilnico za obisk v inštitutu v Vinči.

Pri tem je zanimivo to, da bodo vsakega 1000 obiskovalca zbrali absolutno nezgrešljivo, ker bodo zato montirali sodobno tehnično sredstvo — fotocelice. Vsak

AVTOMOBILSKI SIGNALI NA LADJAH

Da bodo ladje laže manevrirale na peščinah in v pristanišču, bodo tudi na njih montirali signalne lučke, ki jih imajo sedaj le avtomobili. Potniške in tovarne ladje bodo z lučkami nakazale smer desno in levo, ali naprej in nazaj.

TOVORNJAK ZERJAV

V ZDA so izdelali tovornjak z žerjavom za prevoz težkih betonskih blokov. Zerjav lahko dvigne 13 ton tovara, ga obrne za 90 stopinj in dvigne 5 in pol metra visoko. Tovornjak bo najprej prevažal betonske bloke pri graditvi nekega mostu v Venezueli.

AVTOMATIZACIJA

V mestni dvorani v Cincinnatiju v ameriški državi Ohio je avtomat, ki ne prodaja samo prstanov za poroko, temveč jih tudi gravira z imeni zakonskega para in datumom poroke.

Vedre zgodbe o letalskih potnikih

Uslužbenci letalskih družb čisto vedo povedati prav nenavadne stvari. Da je Arthur Rubinstein hotel vzeti s seboj v letalo klavir in Ester Williams igralni bazen, da ne bi prišla iz forme, sodi bolj v vrsto anekdot. Zgodba o Kitajcu, ki je nesel s seboj

na pot vrečo pokvarjenih jaje, ker te specialitete tudi v letalu ni hotel pogrešati, a mu je dragocena zaloga v potovalnem uradu padla na tla, se je hitro razvedela po svetu. Zelo verjetno zvezni vest o kanadskem drvarju, ki je za vožnjo z letalom ponujal dvojno vsoto, da bi letalo letelo tako nizko nad njegovo vsajjo, ki je bila pod letalsko proggo, da bi ga vlašani lahko videli, kako se pelje nad njimi. Neki mojster trapeza je hotel biti prvi človek, ki bi v zraku prestopil z letala na progi New York—Los Angeles na letalo proge Chicago—New Orleans. Neki indijski fakir je na vsak način hotel namestiti svojo kačo pod sedežem.

Posebna pozornost je bila posvečena tudi Indijcu Nawabu von Batripunji, ki je vztrajal na tem, da morata njegovi opici »Rama« in »Pushpa« sedeti poleg njega na sedežu, ko bo potoval v Evropo. Nawab je hodil v Bombayu od enega potovalnega urada do drugega, a njegova grožnja, da si bo izbral drugo letalsko družbo, ni nikjer uspela. Brezuspšno je ponujal denarno nagrado in tudi zadnji poskus se je ponesrečil. Svetovali so mu, da bi opici prepeljali v primeren zaboj in le stežka se je končno vdal. — Toda njegovi »krotki« opici sta se že odločili, da bosta šli na pot samo v oddeleku prvega razreda. »Rama« se je neuspešno oprijela sarija neke nameščenke, »Pushpa« je pričela z »demontriranjem« pisarniške opreme. Nawab se je potem seveda potrudil, da je urad kar najhitreje zapustil, ni pa se mogel premagati, da ne bi zamrmljal v brado nekaj primernih opazk o negotoljubnosti letalstva.

C. MANZONI

Ključ

Gospod Veneranda je obstal pred vrati hiše, v kateri pa ni stanoval, se ozrl na mrčna okna, za katerimi so bili luči že ugasnili, in večkrat zažvižgal, kot da hoče nekoga poklicati.

Pri enem izmed oken drugega nadstropja se je prikazal možki:

»Kaj nimate ključa?« je zaklical, da bi ga gospod pred vrati boljše slišal.

»Nimam ga,« je zaklical gospod Veneranda nazaj.

»In večna vrata so zaklenjena!« je spet zaklical mož pri oknu.

»Da, zaklenjena,« je odgovoril gospod Veneranda.

»Če je tako, vam pa vržem ključ doli.«

»Čemu pa mi bo ključ!« je vprašal gospod Veneranda.

»Da boste odklenili večna vrata,« je odgovoril mož z okna.

»Dobro,« je zaklical Veneranda, »če hočete, da odklenem večna vrata, pa mi vrzite ključ doli.«

»Kaj niste namenjeni v hišo!«

»Jaz! Ne, čemu bi pa hodil v hišo in kaj bi v njej počel!«

»Hm, kaj ne stanujete tu!« je vprašal mož pri oknu, ki se mu je zdela zadeva nekam čudna.

»Jaz? Ne!« je zaklical gospod Veneranda nazaj.

»Čemu pa potemtakem hočete imeti ključ?«

»Če želite, da odklenem večna vrata, jih moram odkleniti s ključem. Mar mislite, da jih bom odklenil s tole pipo!«

»Saj sploh ne želim, da bi vrata odklenili,« je zaklical mož pri oknu. »Mislim sem, da stanujete v tej hiši. Slišal sem vas žvižgati.«

»Zakaj! Mar žvižgajo vsi, ki stanujejo v tej hiši!« je vprašal gospod Veneranda in pri tem kar naprej kričal.

»Seveda žvižgajo, če nimajo ključa,« je odgovoril mož pri oknu.

»Jaz ključa nimam,« je zaklical gospod Veneranda nazaj.

»Ali ne bi smel morda vedeti, zakaj tako kričite? Saj v hiši sploh ne moremo spat!« je zarjul mož pri nekem oknu v priličju.

»Midva kričiva, ker je tale mož v drugem nadstropju, jaz pa stojim na cesti,« je odgovoril gospod Veneranda, »če bi govorila tibo, se ne bi razumela.«

»Kaj pa pravzaprav hočete?« je vprašal mož, stoječ pri oknu v priličju...

»Kar vprašajte moža v drugem nadstropju, kaj boče,« je odgovoril gospod Veneranda, »jaz odgovora še nisem mogel spraviti iz njega. — Najprej mi je hotel vreči skozi okno ključ, da bi odklenil večna vrata, potem pa spet ni hotel, da bi vrata odklenil. Nazadnje je rekel, da pač stanujem v tej hiši, ker sem žvižgal, skratka, nikakor ga ne morem razumeti. Ali tudi vi žvižgate?«

»Jaz? Ne, čemu naj bi žvižgali!« je vprašal mož, stoječ pri oknu v priličju.

»Ker stanujete v tej hiši,« je dejal gospod Veneranda, »stistile v drugem nadstropju pravi, da ljudje v tej hiši žvižgajo. No, meni je vse-kakor vseeno: če hočete, lahko tudi žvižgate.«

Gospod Veneranda je pokimal v pozdrav in nadaljeval svojo pot, mrmrajoč predse, da je ta hiša pač norišnica.

OLIMPIJSKE IGRE V RIMU

Največja športna predstava na svetu

Vse je pripravljeno za začetek največje športne predstave na svetu. Rim je sprejel v teh dneh športnike iz 87 držav iz vseh kontinentov. Olimpiada se jutri lahko prične.

Olimpijska ideja o tem, da se na tej veličastni prireditvi gleda samo na to, koliko držav sodeluje in s kolikimi tekmovalci in da pri vsem tem niso važni doseženi rezultati, bo verjetno ostala samo na papirju. Ze dlje časa po vsem svetu napovedujejo, kdo bo imel primat na letošnjih olimpijskih igrah. Morda bodo to Amerikanci, ali Rusi, združena ekipa Nemčije, potem Poljska, Japonska, Italija, Velika Britanija, Avstralija, ali morda katera druga država. Vsaka od teh držav ima vsaj deset tekmovalcev, ki se bodo

zanesljivo borili za eno izmed medalj. V ostalih olimpijskih reprezentancah bomo našli manjše število športnikov, ki bodo osvojili le katero medaljo, veliko pa bo tudi takih, ki bodo odšli domov brez, glavno je, da bodo sodelovali in opravili olimpijsko misel.

Pravzaprav vnaprej zanesljivih športnih uspehov ni, prav gotovo ne niti na enem takem tekmovalcu. Amerikanec Brown je bil v Helsinkih favorit številka 1, saj je vedno skočil preko 8 m. Toda držala se ga je smola. Trikrat je prestopil in je bil tako diskvalificiran. Nemec Luugg je prišel leta 1932 na Olimpiado s svetovnim rekordom na 1.500 m, toda zlato medaljo mu je tik pred nosom odvzel nepoznan Luksemburčan

Bartel. Podoben primer se je v isti disciplini zgodil tudi na Olimpiadi v Melbourne štiri leta kasneje, ko so se favoriti med seboj borili za najboljša mesta, je prav tako nepoznani Irec Delany prvi pretrgal ciljno vrstico. In še en primer z domačih športnih terenov. Pričakovali smo, da bo jugoslovanski rekorder v skoku v višino Majtan še enkrat dosegel olimpijsko normo na državnem prvenstvu v atletiki, toda zmotili smo se, ni prekočil niti začetne višine.

Jugoslovani bomo sodelovali na olimpijskih igrah v 14 disciplinah. Če pričakujemo katerokoli medaljo, potem jo lahko od nogometarjev, ali od vaterpolistov. V ostalih disciplinah pa je konkurenca tako močna, da bo vsak plavalec v finalu že velik uspeh. Gorenjce prav gotovo zanima, kakšne upe imata naš Kocmur in Vlado Brinovec, ki bosta tekmovala na olimpijskih igrah v plavalni ekipi. Menijo, da bo prav pri plavalcih lahko največ dosegel Veljko Rogušič, saj je v zadnjem času dosegel kar lepe rezultate. Kocmur pa bo imel polne roke dela če se bo hotel uvrstiti med 8 najboljših

na svetu, saj bo na 100 m prosto nastopilo kar 35 tekmovalcev. Vlado Brinovec bo nastopil v štafeti 4-krat 200 metrov in 1500 metrov prosto, kjer bo Jugoslavija tekmovala v tretji skupini.

Kocmur bo v petek startal v Rimu

Obisk pri naših olimpijcih

Upanje, da bom lahko plaval v finalu, bi bilo nerealno

Dan pred odhodom na Olimpiado v Rim smo obiskali plavalce v Trbovljah. Med olimpijci sta tudi dva člana kranjskega Triglava, Kocmur in Vlado Brinovec, ki sta prva Kranjčana, ki nastopata na Olimpiadi. V razgovoru, ki smo ga imeli z našima olimpijčema smo zvedeli naslednje:

BRINOVEC VLADO — »Naše priprave so sedaj zaključene, vendar sem imel tudi pri teh malo smole. Ze prej sem imel bolečine v ramah, ki so prenehale, kasneje pa sem zbolel za vnetjem oči in nisem bil 5 dni

v vodi. Trening je bil izredno naporen, tako da sem močno utrujen. Na Olimpiadi bom plaval v štafeti 4-krat 200 m in 1500 m. V štafeti bom plaval kot prvi, zato je vsa odgovornost za uspešen start na meni. Če bomo ponovili svoje rezultate, upam, da bomo celo boljši, morda bomo prišli tudi do finala. Sicer se pa slabše od 12. mesta ne bom plasiral. Vsekakor bo to za nas uspeh. Na 1500 m nimam nobenih izgledov, prijavi se me ne da bi imel enkrat trening za to progo. Prijava me je presenetila. Skušal bom plavati čimbolje in če bom razpoložen, mi morda uspe rezultat pod 19 minut.

meriti z njimi, saj je znano, da treniramo samo v letnem bazenu. Če se bom uspel plasirati med 16 najboljših na svetu, bo to za me največji uspeh in tudi uspeh našega kluba. Na 100 m odločajo desetinke in desetinka je mine grede mimo. Samo napačen obrat ali slab start me lahko stane po sekunde. Zato pravim, če bom dobro pripravljen fizično in psihično, potem upam na najboljši rezultat. Trener Senjanovič je imel večkrat preveč dela. Ni dal nobenih izjave, rekel pa je, da upa na najboljšo.

Našima olimpijčema želimo na igrah kar največ uspeha.

Božo Trefalt

TE DNI PO SVETU

PARIZ BO POSREDOVAL

Senegalska skupščina je v ponedeljek, 22. avgusta, soglasno odobrila proglasitve neodvisnosti Senegalije. Sprejela je tudi zakonski predlog, po katerem se zakonodajna skupščina Senegalije spremeni v narodno skupščino.

Mamadu Dijs, senegalski premier, je v torek, 23. avgusta zvečer, odpotoval v Francijo, kamor ga je povabil general de Gaulle. Za zdaj pa še ni znano, ali bo odpotoval v Pariz sudanski premier in bivši predsednik Federacije Mali Modibo Keita, ki ga je predsednik de Gaulle prav tako povabil na razgovore. Razgovore, ki jih bo imel predsednik de Gaulle s senegalskim ministrskim predsednikom in morda Modibo Keito, ocenjujejo v Parizu kot poskus, da bi, če je mogoče, spravili oba nasprotnika in rešili od Federacije Mali, kar se še da rešiti.

Medtem pa francoski uradni krogi z največjo pozornostjo in celo z vznemirjenjem spremljajo razvoj te nenadne, čeprav ne čisto nepričakovane krize. Omenjeni krogi poudarjajo sicer, da je razkol med Sudanom in Senegalijo notranja stvar Federacije Mali in da francoska vlada ne bo napravila nobenega koraka, ki bi ga lahko tolmačili kot vmešavanje v notranje zadeve suverene države.

NEHRU O «STRATEGIJI PLANA»

Indijski parlament obravnava te dni predlog tretjega petletnega načrta. Premier Nehru je izjavil, da je končni cilj, h kateremu stremi Indija, socializem. Na začetku razprave o predlogu tretjega indijskega petletnega plana, je ministrski predsednik Nehru v ponedeljek, 22. avgusta, v spodnjem domu parlamenta izjavil, da je glede na potrebe dežele predlog plana skromen. Toda glede na možnosti dežele, je rekel Nehru, je plan precej obsežen in bo njegova uredništev terjala veliko naporov vse dežele. Večino svojega govora je Nehru posvetil »sira-

tegijski plana». Po njegovem mnenju ni moč doseči pospešenega gospodarskega napredka, ne da bi posvetili posebno pozornost razvoju bazične industrije, to je tiste, ki gradi novo industrijo. — Končni cilj, h kateremu stremi Indija, je socializem — je dejal Nehru — ne glede na to, da so ljudje, ki se boje že te besede same.

HEATH PRISPEL V RIM

V Rim je prispel namestnik britanskega zunanega ministra Edward Heath, ki se bo razgovarjal s predsednikom italijanske vlade Fanfanijem in zunanjim ministrom Segnijem. Heath je po prihodu na rimsko letališče dejal, da je prispel na povabilo italijanske vlade in da se bo v Rimu razgovarjal v glavnem o zahodnoevropskih problemih.

LONDON SE NI OPREDELIL

Predstavniki britanskega zunanega ministrstva je izjavil, da britanska vlada ne namerava zavzeti stališča do vprašanja atomskega oboroževanja zahodnonemške vojske. Čeprav britanska vlada ni zavzela stališča do atomskega oboroževanja zahodnonemške vojske, je ves britanski tisk vznemirjen spričo možnosti, da se Bundeswehr oboroži z atomskim orožjem.

SPLOŠNA STAVKA V TRSTU

V ponedeljek, 22. avgusta, je bila v Trstu splošna stavka, ki sta jo razglasili obe tržaški sindikalni organizaciji ter razna združenja. Le-ta so pozvala naj se zapro vse trgovine. Od 13. do 19.30 ure so bile v mestu in okolici prekinjene vse gospodarske dejavnosti. V vseh tovarnah in obrtniških podjetjih, v pristanišču in v vseh javnih uradih so delavci in uradniki zapustili delo. Stavkali so tudi uslužbeni tramvaja, trolejbusa in avtobusa, prometna sredstva pa so nekaj ur dopoldne in popoldne mirovala. Tako enotne stavke, kot je bila ta, ni bilo v Trstu že dolgo.

Košarkarski komentar

TRIGLAV še vedno prvi

V nedeljo je bilo odigrano drugo kolo jesenskega dela košarkarskega prvenstva Slovenije. Triglav je gostoval v Ljubljani pri zadnjeplasiranem moštvu — Partizanu iz Most in brez težav zmagal. Kranjčani so se tokrat resneje pripravljali na jesenski del tekmovanja kot druga leta. Pomlajeno moštvo je 14 dni pred pričetkom tekmovanja odšlo v Velenje. V prvi tekmi se sicer še ni pokazal uspeh treninga, ker so bili vsi igralci še utrujeni od ostre vadbe, saj so trenirali 10 dni dvakrat dnevno. Prvo moštvo ima sedaj kar 15 igralcev,

tako da obstoja borba med njimi za uvrstitve med dvanajstoročico, ki lahko nastopi na tekmi. V naslednjem kolu se bo Triglav srečal doma z Branikom iz Maribora, ki bo precej huda ovira na poti do prvega mesta, saj je v nedeljo za 15 točk premagal trboveljskega Rudarja. Edini konkurent poleg Triglava za prvo mesto Slovan je premagal Maribor in ga tako izločil iz boja za prvaka. Mariborčani so sedaj kar 5 točk za Kranjčani. Medvode nadaljujejo z neuspehi in so zopet izgubile s Svobodo v Ljubljani.

Lestvica po devetem kolu prvenstva je naslednja:

Triglav	9	8	0	1	593:512	16	(+ 81)
Slovan	9	7	0	2	669:435	14	(+224)
Maribor	9	5	1	3	484:440	11	(+ 44)
Svoboda	9	4	2	3	524:522	10	(+ 2)
Rudar	9	4	1	4	494:501	9	(- 7)
Branik	9	4	2	4	485:531	8	(- 36)
Medvode	9	1	0	8	486:622	2	(-136)
Moste	9	1	0	8	405:581	2	(-176)

Do konca prvenstva je še pet kol, zato so možne še marsikatero sprememba. Izgleda pa, da bo odločilna tekma za prvaka med Slovanom (bivši Odred) in Triglavom, ki bo 18. septembra v Kranju. V spomladanskem delu prvenstva je zmagal v Ljubljani Triglav s 15 točk razlike. Kranjčani računajo, da bodo morali pustiti točke Mariborčanom v Mariboru, toda to ne bo vplivalo na plasmu, če bodo v vseh ostalih tekmah zmagali. Prav gotovo pa bi bila tudi osvojitev drugega

mesta velik uspeh za mlado moštvo, ki je do sedaj vedno običajno na koncu prvenstva nekje na repu lestvice.

PAVŠEK - novo ime med atleti

V ponedeljek so imeli brigadirji IV. kranjske MDB »Ivo Slavec Joki« svoje prvenstvo v atletiki. Tekmovali so v petih disciplinah. Junak tekmovanja je bil mladi PAVŠEK iz Naklega, ki je zmagal v treh panogah. Pri skoku v višino je za las podrl višino 160 centimetrov. Pripomnimo naj, da je Pavšek skakal bos. 12,3 na sto metrov tudi ni malo, kajti tokrat je prvič startal »zares«. Tudi pri skoku v daljino je bil zmagovalček; rezultat pa je vsekakor zelo dober, ker je tudi skakal prvič. Pavšek je torej novo ime med atleti. Za začetek so to zelo dobri rezultati in če bo fant pričel z intenzivnimi treninji, lahko od njega še dosti pričakujemo. Pa še to naj povemo

— Pavšek je pred tekmovalcem v atletiki odigral precej naporen nogometno tekmo.

Rezultati: 100 m — Pavšek 12,3; 1000 m — Korošec 3:02,0, krošja (5 kg) — Gašperin 11,12 m, daljina — Pavšek 5,53 m in višina — Pavšek 155 cm.

Kranjčani v četrtfinalu

Ljubljana, 23. avgusta — Današnje dopoldne so bili na Rokometni zveze Slovenije izžrebani pari za četrtfinalna tekmovanja za pokal Maršala Tita. Mladost bo v nedeljo igrala na domačem igrišču z mariborskimi Kovinarjem.

Zaslužena zmaga Koprčanov

V nedeljo je bil na terasah ob Sobčevem bajerju v Lescah svečan zaključek V. jubilejnega zleta »10 let Zveze tabornikov Slovenije«. Tu so tudi razglasili rezultate VII. taborniškega mnogoboja in podelili nagrade najboljšim ekipam v posameznih disciplinah. Pri tabornikih so prvo mesto osvojili tekmovalci koprskega okraja, ki so za 16 točk prehiteli Novo mesto in ostale.

vo mesto 350,78; 3. OS Ljubljana 325,28; 4. OS Celje 228, 61; 5. OS Kranj 179,98 itd.

Pripomniti moramo, da so prva mesta osvojile skupine, ki so tekmovala z moškimi in ženskimi ekipami vseh skupin, kar je logično, kajti skupen plasma se dobi iz vsote vseh zbranih točk. Medvedki in čebelice so tek-

movali v teku čez zapreke, v kurjenju ognjev, v postavljanju in podiranju šotorov ter v orientaciji. Pri medvedkih so bili najboljši Kranjčani (ekipa iz Zirov), ki so v treh disciplinah priborili prvo mesto. Zal čebelice so Kranj niso bile tako dobre in so v končni razvrstitvi na četrtem mestu.

Gorenjski tisk : Naklo 2:2 (1:2)

Kranj, 23. avgusta — Včeraj popoldne je bila na igrišču Triglava v okviru priprav za XIII. letne športne igre grafičarjev odigrana prijateljska nogometna

tekma med NK »Partizan« Naklo in Gorenjskim tiskom. Po tekmi je končala neodločeno 2:2.

Pesem strojev je utibnila

Ogromno gradbišče športnega parka v Kranju je sedaj na pogled kot izumrlo. Veliki stroji za zemeljska dela, ki so v preteklih dneh izkopali in prepeljali na tisoče kubikov zemlje, so že opravili svoj posel in so umaknili drugim.

Tudi brigadirjev ni nikjer opaziti. Le zastave označujejo njihovo delovišče za visokim kupom zemlje, ki so jo prav te dni pričeli sejati. Nekaj pa jih pomaga pri nakladanju šote na ces.

Rokometni treningi

Golnik, 23. avgusta — Včeraj so se začele skupne priprave rokometarjev kranjske Mladosti, kot priprava za tekmovanje v republiški ženski rokometni ligi. Na treningu, ki je dopoldne in popoldne, je zbranih 11 igralci. — Vodstvo treninga je zaupano trenerjema Janezu Arhu in Janezu Virku.

LJUDJE IN DOGODKI

Potrditev prejšnjih stališč

V ponedeljek, 22. avgusta zvečer, je Varnostni svet zaključil 12-urno razpravo o Kongu. To je bila v dobrem mesecu že tretja razprava o tem problemu, ki se je spričo splet kolonialističnih sil močno zapletel. »New York Times« je v zvezi s ponovno razpravo o Kongu v Varnostnem svetu zapisal, da Združeni narodi stojijo pred doslej največjo preizkušnjo.

Razprava se je vrtela v glavnem okoli tolmachenja do sedaj sprejetih resolucij za ureditev položaja v Kongu. Kongoška vlada je imela na ta račun vrsto očitkov, podprtih s konkretnimi dokazi. Predvsem je navajala dejstva, da se belgijske čete, kljub stališču Varnostnega sveta, da se morajo takoj in v celoti umakniti iz dežele, še vedno v precej velikem številu zadržujejo v Kongu. Po zadnjih podatkih je v Kongu še vedno okoli 3.000 belgijskih vojakov. Razen tega se precej belgijskih vojakov po zatirjanju kongoške vlade skriva

v uniformah enot Združenih narodov. Samo v Leopoldvillu in okolici so odkrili in aretirali 70 takih vojakov. Kongoška vlada je hkrati obdolžila generalnega sekretarja OZN, Daga Hammar-skjolda, da je s tem, da se je direktno pogajal s katanski samozvanečim Moïseom Combejem, podpiral separatistične težnje te pokrajine in kršil pravice osrednje kongoške vlade, ki edina zakonito predstavlja interese kongoškega ljudstva v celoti.

Ob tem so se nanizali še nekateri dogodki, ki so položaj še bolj zamočali. Naj omenimo le spopad med kongoškimi in kanadskimi vojniki na letališču v Leopoldvillu. Vse to so nekateri krogi v svetu namerno hoteli napihniti. Napeto vzdušje pa se je na seji Varnostnega sveta vendarle toliko umeslo, da je bila razprava konstruktivna. Kljub temu, da tokrat ni bila sprejeta nobena dodatna resolucija v zvezi s Kongom, so bila vendarle razčiščena stališča glede vloge

mednarodnih sil v Kongu in vloge generalnega sekretarja pri urejanju položaja. Končni uspeh naporov Varnostnega sveta, da zagotovi mirno rešitev kongoške krize, bo viden šele, ko bo v Kongu končno zagotovljen red in miren notranji razvoj, ko bo Kongu izšel iz sedanjih težav, za katere ni sam kriv.

V razpravi pa je prišlo dokaj jasno do izraza dejstvo, da Združeni narodi ne morejo konstruktivno opraviti svoje naloge v Kongu drugače kot v sodelovanju z zakonito kongoško vlado. Samo z doslednim izvajanjem dosedanjih resolucij Varnostnega sveta, z zagotovitvijo takojšnjega umika vseh belgijskih čet iz Konga, bo moč rešiti sedanjo krizo. Le tako bo akcija mednarodnih sil Združenih narodov dokazala svojo upravičenost in potrdila zaupanje, ki ga vsi, ki želje miren in samostojen razvoj kongoške države, goje do Organizacije združenih narodov.